

МОСКОВСЬКІ ОКУПАНТИ АТАКУВАЛИ ЛЬВІВ І КОЛОМІЮ

У Львові горить індустріальний парк «Sparrow»

У ніч проти неділі, 5 жовтня, росія влаштувала нову комбіновану атаку на Україну: ворог запуслав ударні БпЛА типу "Шахед", крилаті та балістичні ракети. Значна кількість ворожих засобів повітряного нападу летіли на захід України, насамперед на Львів.

Удар став одним з наймасованіших. Ворог зпустив понад 700 БпЛА різних типів, до 50 крилатих ракет "Х-101", "Калібр" з бомбардувальників Ту-95МС, ракетноносіїв з акваторії Чорного моря, а також 2 аеробалістичні ракети "Кинджал" з винищувачів МіГ-31К.

Вибухи були на Львівщині, Рівненщині й Івано-Франківщині, в Польщі через російську атаку на Україну в небо піднімали винищувачі. У Львівській області, за даними Львівської ОВА та ДСНС, загинули четверо членів однієї родини, ще восьмеро людей зазнали поранень, травмовано й жителя Прикарпаття.

Текст і фото: «OBOZ.UA»

ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ НАТО ВМС ЗСУ ОЧОЛИЛИ УПРАВЛІННЯ СИЛАМИ НА МАСШТАБНИХ НАВЧАННЯХ

Вперше в історії НАТО Військово-Морські Сили Збройних Сил України очолили та здійснювали планування, координацію та управління силами умовного противника (OPFOR) під час навчань «REPMUS/Dynamic Messenger 25», які відбулись у Португалії.

Залучення ВМС ЗСУ відбулося за підтримки Об'єднаного командування ВМС НАТО (MARCOM), Військово-Морських Сил ЗС Португалії та Спільного центру НАТО-Україна з аналізу, підготовки та освіти (JATEC) з метою перевірки спроможностей двох десятків країн членів НАТО.

Навчання враховували сучасні тенденції морської війни, зокрема використання безпілотних систем для скоординованих ударів і швидкого реагування на загрози.

Операційний склад ВМС ЗСУ організував спільну роботу з планування та управління силами умовного противника від України та кра-

їн-партнерів, які брали участь в навчальних операціях у складі «OPFOR». Спільні навчання з участю ВМС ЗСУ пройшли успішно.

Цьогорічні навчання поєднали «REPMUS», провідну світову подію у сфері морської робототехніки та безпілотних технологій, із «Dynamic Messenger» (DYMS), що є частиною серії оперативних навчань НАТО.

Бригадний генерал Войцех Озга, командувач Спільного центру НАТО-Україна з аналізу, підготовки та освіти (JATEC) наголосив, що «очолюючи команду противника, Україна стала не лише учасником, а й рушійною силою інновацій, що безпосередньо зміцнює морську стійкість НАТО та формує майбутнє колективної безпеки. «JATEC» пишається тим, що сприяє цьому важливому просуванню вперед».

Під час навчань безпілотні платформи були інтегровані в бойову систему «DELTA», яку використовують ЗСУ.

Інтеграція була здійснена за новим стандартом НАТО «STANAG NATO 4817», апробація якого також була одним з важливих завдань навчань, а саме перевірки їхньої взаємосумісності, випробування безпілотних систем у різних умовах, включаючи радіоелектронну боротьбу та підготовку операторів.

Полковник Валерій Вишнівський, директор з імплементації програм Спільного центру НАТО-Україна з аналізу, підготовки та освіти (JATEC) підкреслив: «Участь України у навчаннях є унікальною можливістю продемонструвати ключові тенденції сучасної морської війни. Ми додаємо реалізм сучасного бою до навчань НАТО, що має ще більше спонукати Альянс до впровадження інноваційних змін і тактик у морських операціях».

Разом з Україною в «REPMUS/DYMS-2025» взяли участь сили та засоби Військово-Морських Сил, підприємств, науково-дослідницьких центрів 26 країн-партнерів, а також представники Морського Командування НАТО «Нортвуд», Центру морських досліджень та експериментів НАТО (CMRE), Лябораторії підводних систем і технологій Університету Порту (LSTS) та Ініціативи НАТО щодо морських безпілотних систем (MUSI).

Текст і фото: МОУ

ПОЖЕРТВА ОЛЕКСАНДРА УСИКА ДЛЯ ВІДБУДОВИ МУЗЕЮ РОМАНА ШУХЕВИЧА

Непереможний український боксер, чемпіон світу у надважкій вазі Олександр Усик зробив особисту «професійну» пожертву. Він передав свої бійцівські рукавиці, щоб розіграти їх за благодійний внесок на відбудову музею Романа Шухевича у Білогірщі.

Зібрані кошти, а також додаткова пожертва у 100,000 грн., команда Усика передасть на відновлення музею.

«росія атакує не лише військових, а цілить і в нашу історію та пам'ять. Тому важливо боротися не лише на полі бою, а й у тилу за кожен символ і кожен сторінку нашої правди», – наголошує боксер.

Попри те, що знайшлися меценати, які на 80% зголосилися профінансувати відбудову, 20% робіт – благоустрій та наповнення експозиції – будуть оплачуватися зі збору, який публічно проводить ГО «Новий Музей» за підтримки Львівської міської ради.

Рукавиці чемпіона Олександра Усика буде розіграно у листопаді.

«Дякую Олександрю Усику і його команді, що долучаються до відновлення музею і дякую за подаровані рукавиці. Це стане цінним експонатом і сподіваюсь, завдяки цьому нам вдасться зібрати чималу суму на добру справу», – повідомив Андрій Садовий.

«Високий замок»

ЛІГА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ ВІДДІЛ ТОРОНТО ЛІГА УКРАЇНОК КАНАДИ ВІДДІЛ ТОРОНТО

запрошують

українську громаду взяти участь у
ПОМИНАЛЬНІЙ ПАНАХІДІ

у 66-ту річницю від трагічної смерті
сл. пам'яті Провідника ОУН

**Степана Бандери
та всіх героїв України
у середу, 15 жовтня
2025 р. о 7:00 ввечері
у церкві св. Покрови
на вулиці 33 Leeds St.
Toronto**

ГОТУЙТЕСЯ ДО ВІЙНИ

Голова Пентагону закликав американських генералів готуватися до війни і заборонив бороди в армії

Міністр оборони США Піт Гегсет закликав американських генералів "готуватися до війни". Про це він сказав на зустрічі у Вірджинії, куди несподівано скликали високопоставлених офіцерів, передають "CBS News" та "The New York Times".

— Не тому, що ми хочемо війни. А тому, що ми хочемо миру, — заявив голова Пентагону.

За його словами, "єдині люди, які заслуговують на мир, це ті, хто готовий вести війну, щоб його захистити".

— Ось чому пацифізм є таким наївним і небезпечним... Або ви захищаєте свій народ і суверенітет, або ви будете підкорятися чомусь або комусь, — додав Гегсет.

Новою місією Пентагону Гегсет назвав виключно ведення

бойових дій.

— У нас найсильніша, найсмертоносніша та найпідготовленіша армія на планеті. Ніхто не може з нами зрівнятися. Навіть близько, — заявив він.

Окрім того, Піт Гегсет оголосив нові стандарти для військових. Зокрема щоденні тренування, тести на фізичну підготовку двічі на рік та заборону носити

бороди.

— Так само абсолютно неприйнятно бачити товстих генералів та адміралів у коридорах Пентагону і керівних командувачів по всьому світу. Це має поганий вигляд, — заявив він.

Фото: «Щоденний Львів»
Мар'яна Полішук,
«Коротко про»

УКРАЇНСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ ПОЧАЛА ПОШУКОВО-ЕКСГУМАЦІЙНІ РОБОТИ НА ТЕРИТОРІЇ ПОЛЬЩІ

30 вересня 2025 в Польщі українська експедиція у складі дослідників меморіально-пошукового центру «Доля» зі Львова розпочала пошуково-ексгумаційні роботи на території Польщі.

Експедиція почала досліджувати територію посеред лісу у Карпатах у селі Юркові (нині Юречкова) Підкарпатського воєводства. Ймовірно, тут можуть бути поховані до 18 вояків Української Повстанської Армії, які загинули в бою з Військом Польщі часів комуністичної влади в 1947 році. За словами українських фахівців, упівці оборонялись, захищаючи цивільне українське населення від примусового вивезення.

У перший день сильний дощ у Бецадах завадив групі проведенню активних пошукових робіт. Але мотобуром зняли перешкоди і вже лопатами стараються зняти шар землі до метра глибини, щоб зрозуміти, чи є сліди втручання.

На місці можливого поховання раніше встановили металевий хрест, і цю ділянку досліджують.

Бій у селі Юречкова відбувся 4 березня 1947 року, але далі від місця, де почали пошук. Як переносили загиблих упівців, чи перевезли їх возами і хто саме це робив, достеменно невідомо.

До Другої світової війни село належало до Добромільського повіту Львівського воєводства. Тут жили переважно українці греко-католицького віросповідання. У вересні 1939 року з приходом Червоної армії село Юречкова відійшло до сср і було у складі Дрогобицької області.

Після завершення війни у 1945 році село Юречкова відійшло до Польщі. Українське населення з цих терен почали примусово виселяти, але УПА з місцевих українців чинила опір.

З квітня 1947 року українське населення виселили з Юречкова під час операції «Вісла» на за-

хідні та північні терени Польщі. Примусова депортація стала наслідком домовленостей між радянською та польською комуністичними владами.

Українська і польська сторони обмінялись списками населених пунктів, де проводитимуть пошуково-ексгумаційні роботи жертв Другої світової війни.

Поляки мають намір провести дослідження у 13 місцях на території України, а українці — у чотирьох. Вже завершені пошукові-ексгумаційні роботи в неіснуючому селі Пужники на Тернопільщині періоду 1945 року, де знайдені 42 останки цивільних і військових, а також у Львові — віднайдені останки понад 40 воїнів польської армії, які загинули у вересні 1939 року, обороняючи місто від німецького війська.

Україна не може запропонувати більше місць через війну, брак фахівців, частина яких мобілізована, і фінансові труднощі.

У селі Юречкова пошук проводять українські фахівці, а від польської сторони спостерігають представники польського інституту Національної пам'яті. Також польська поліція забезпечує охорону.

В Українському інституті національної пам'яті пояснили, що ця локація стала першою з переліку місць пам'яті українського народу на території Польщі, щодо якої отримано дозвіл польської держави на проведення пошукових та ексгумаційних робіт.

Текст і фото:
«Радіо Свобода»

ОРБАН ЗНАЙШОВ НЕСПОДІВАНІХ СОЮЗНИКІВ ДЛЯ БЛОКУВАННЯ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄС

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан може знайти несподівану підтримку у своїй спробі зупинити вступ України до ЄС, зокрема з боку президента Франції Еммануеля Макрона.

Про це повідомляє "Politico".

Перед самітом лідерів ЄС у Копенгагені 1 жовтня голова Європейської ради Антоніо Кошта вів переговори, щоб знайти спосіб обійти вето Угорщини. Його ініціатива стосується не тільки України, а й інших заблокованих заявок на членство.

Португальський політик запропонував змінити правила ЄС і почати переговори про вступ після схвалення кваліфікованою більшістю, а не одностайним рішенням, як зараз.

Однак плян викликав суперечки. Орбан, який вважається найближчим до владіміра путіна європейським лідером, проти України, але й інші країни хочуть зберегти право вето. Серед них Франція, Нідерланди та Греція.

Дипломати зазначають, що зміна правил позбавить країни можливості блокувати небажані заявки. Для Греції важливо зберегти контроль над процесом переговорів щодо Туреччини, Болгарія хоче мати можливість гальмувати Північну Македонію, а Хорватія — Сербію.

За словами джерел, пропозиція Кошти відкрила б шлях уперед не тільки для України, а й для Молдови, чийі заявки пов'язані. Але щоб змінити правила, всі 27 країн ЄС, включно з Угорщиною, мають дати згоду, що робить ініціативу малої-мовірною.

Тим часом низка лідерів ЄС посилюють підтримку України та Молдови. Голова Єврокомісії Урсуля фон дер Ляєн неодноразово підкреслювала, що Україна "належить до ЄС", і заявляла, що Київ може стати повноправним членом до 2030 року за умови реформ.

Україна вже провела судові реформи і веде переговори з Брюсселем, але формально процес не почався через блокування Угорщини. В аналогічній ситуації опинилася і Молдова, чийі просування безпосередньо залежить від рішення щодо України.

Ініціативу Кошти підтримала Єврокомісія, де визнають, що нинішня процедура з більш ніж сотнею стадій голосувань одностайно занадто складна. Його ідея — використовувати кваліфіковану більшість на проміжних етапах, зберігаючи одностайність для фінального рішення.

Проте опір країн великий. У Греції заявили, що ставляться до пропозиції "дуже обережно". Макрон раніше прямо говорив Ердогану, що Туреччина не увійде до ЄС. Болгарія і Хорватія також не хочуть втрачати можливість блокувати сусідів.

"Очевидно, що угорці блокують українців", — сказав один із дипломатів ЄС. "Але це не все. Болгари хочуть контролювати македонців, хорвати — сербів, Греція і Кіпр — Туреччину, а також Албанію".

Таким чином, публічно багато лідерів засуджують Угорщину, але на ділі їм зручно використовувати її вето для захисту власних інтересів.

За інформацією "Financial Times", Євросоюз обговорює тимчасовий обхід угорського вето на переговорах про вступ. Єврокомісія запропонувала скоригувати свої правила і почати технічну роботу за кількома кластерами навіть без формального рішення. Це дасть змогу просувати реформи і зближення законодавства України та Молдови з європейськими нормами.

«NEWSUA»

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА З НАГОДИ ДНЯ ЗАХИСНИКІВ І ЗАХИСНИЦЬ УКРАЇНИ

Шановні наші воїни!

Усі наші захисники й захисниці!

Кожен, хто обрав для себе абсолютно гідний шлях захисту нашої незалежності, нашої держави, наших людей, права українців жити вільно на своїй землі. Сьогодні ваш день – день мільйонів, усіх, хто присвячує своє життя життю України.

День, коли українці вітають своїх захисників і захисниць. День, коли згадуємо поляглих воїнів. День, коли українці звертаються з молитвами, щоб Покрова Пресвятої Богородиці оберігала нашу державу. Україна є на цій землі, і це не подарунок, це не випадковість, не чиясь милість чи рішення з минулого, а заслуга нашого народу. Це здобутий українцями результат – своя державність, своя культура, своя незалежність. Люди наші витримали десятки спроб завоювання нашої держави, завоювання України. Українці пройшли через століття пропаганди того, що начебто в нас не може бути самостійного національного життя. Але кожна спроба – кожна – підкорити Україну завершувалася тільки тим, що Україна відроджується. Всі спроби стерти Україну та українців завершувалися тим, що ворожі імперії розсипались. Україна пережила не просто когось одного, хто намагався зжити зі світу наших людей. Україна пережила всіх їх, хто цього хотів. Вистойть Україна й зараз – проти цієї росії, без сумніву, вистойть. Ми

обов'язково захистимо нашу державу.

Дорогі українці та українки!

Сьогодні день мільйонів. Мільйонів хоробрих. Мільйонів українців, які родом із різних регіонів, але разом. Мільйонів, які не побоялись. Мільйонів, які не зрадили. Мільйонів, які мріють про завершення цієї війни і які діють, щоб мир настав швидше. Українці не вперше захищаються від росії, але зараз – найбільш далекобійно, найбільш ефективно. І саме зараз треба захиститися так, щоб наші діти, усі наші діти, усі наступні покоління були гарантовано вільні від війни, від терору, від ударів, від будь-яких загроз. І саме це є нашою метою. А це означає, що Україна точно не втрачатиме своєї сили, на-

бутої за роки війни і найбільшої в нашій історії. Україна не втрачатиме партнерів – справді глобальної підтримки, якої завжди так не вистачало Україні в минулі часи. І Україні завжди потрібні будуть саме такі люди, як ви, наші захисники й захисниці. Напередодні я підписав укази про відзначення наших людей державними нагородами, і це понад 1,600 українців та українок. Це різні люди, різні складові нашого захисту: Збройні Сили України, Національна гвардія України, наші розвідки, Служба безпеки України, наші прикордонники, наша бойова Національна поліція України, наш зв'язок, наші рятувальники – і це справді героїчні працівники й працівниці ДСНС України, які завжди на захисті життя. Дякую

всім вам і кожному, хто як ви!

Від початку цієї війни, від початку повномасштабного вторгнення вже майже 124 тисячі наших людей відзначені державними нагородами саме за захист, саме за оборону нашої держави та людей. Це лише частина подвигу українського народу. Ми пишаємося нашими людьми.

І сьогодні ми також продовжимо традицію урочистої клятви українських лицестів – достойних людей достойної країни, майбутнього України, яка навчилася бути технологічною, уміє бути справжнім лідером і надихає багатьох інших у світі.

В очах наших людей нерідко буває сум і буває втома – і не без цього, на жаль, у час війни, – але все ж частіше в наших очах гордість – гордість за державу, гордість за Україну, гордість за українців, за все, чого ми досягаємо нашим захистом. І це справді вдало. І хай ця наша гордість за Україну завжди буде заслугою.

Я дякую кожному й кожній, хто захищає Україну! І пам'ятаємо, якою ціною дається цей захист. Ми пам'ятаємо кожне життя, кожне ім'я. Я прошу зараз ушанувати хвилиною мовчання пам'ять усіх наших героїв різних часів, які билися заради України, зміцнювали нашу Україну, працювали заради неї і віддали своє життя, щоб Україна жила.

Дякую! Дякуємо всім вам!

Слава Україні!

Текст і фото: ОПУ

ТЕПЕР НАМ ПОТРІБНА ДОПОМОГА УКРАЇНИ

Зважаючи на досвід України в боротьбі з російськими дронами, Європа просить Київ про допомогу в побудові власної системи протидії ворожим безпілотникам на тлі останніх провокацій рф у повітряному просторі ЄС.

Про це заявив єврокомісар з питань оборони і космосу Андрюс Кубілюс під час Варшавського безпекового форуму в рамках панельної дискусії «Перемогти у війні до початку війни: європейські стратегії для України» в понеділок, 29 вересня, передає кореспондент «Укрінформу».

«Цілком очевидно, що російські

провокації, випробування європейських оборонних можливостей відбуватимуться частіше, і що нам потрібно реагувати дуже чітко», – сказав Кубілюс.

Він наголосив, що українці тепер мають унікальні знання та вміння в боротьбі з дронами.

«І я дійшов до дивного для мене, але простого висновку. Ми говорили про те, як нам потрібно допомогти Україні, і нам потрібно збільшити нашу допомогу Україні, але тепер нам також потрібно просити Україну допомогти нам», – сказав єврокомісар.

У цьому контексті він згадав зустріч, яку він очолював, з участю міністрів оборони Данії, країн-членів ЄС та України щодо створення «стіни дронів» з участю України, використовуючи її бойовий досвід.

Кубілюс передбачає, що кількість російських провокацій зростатиме, тому оборонна готовність Європи має посилитися.

«Ми дуже скоро матимемо дорожню карту, яка має точно відображати зміни в обстановці», – сказав європейський комісар.

Єврокомісар з питань оборони і космосу Андрюс Кубілюс вважає,

що Європа має розробляти додаткові засоби виявлення та перехоплення ворожих безпілотників для того, щоб проект «стіна дронів» був ефективним.

Він, зокрема, наголосив на важливості створення інтегрованої мережі детекторів та належної координації між державами-членами та вказав на безпілотники-перехоплювачі, які вже використовуються в Україні та «стають дуже ефективними», на клясичні зенітні засоби, включаючи гармати, а також мобільні вогневі групи, озброєні потужними кулеметами...

«Укрінформ», «LRT.lt»

США НЕ НАЇВНІ ЩОДО РЕЖИМУ ЛУКАШЕНКА

Спеціальний представник президента США Кіт Келлог на Варшавському форумі безпеки наголосив, що угода Сполучених Штатів з Білоруссю полягала в першу чергу в «забезпеченні каналів зв'язку» з путіним, а не у звільненні політв'язнів.

Про це повідомляє «The Guardian», передає «Укрінформ».

Келлог заявив, що зосередження США на самопроголошеному президентові Білорусі Олександрові Лукашенку пояснюється тим, що «він багато розмовляє з путіним».

«Ми встановили відносини, щоб забезпечити відкритість каналів зв'язку, щоб ми могли переконатися, що всі наші повідомлення передаються

путіну. Саме тому ми це зробили. Спочатку ми не збиралися виводити політичних в'язнів», – сказав спеціальний представник американського президента.

Келлог підкреслив, що успіх у звільненні деяких політв'язнів був позитивним аспектом, але «загальна мета полягала не у звільненні політичних в'язнів, а у пошуку найкращого вирішення війни між Україною та росією».

Він сказав, що США зосереджуються на тому, щоб «повідомлення, що надсилаються лідеру росії владіміру путіну, відповідали повідомленням, які надходили до інших кіл».

«Мені байдуже, чи це Кирило Дмитрієв, чи це (Юрій – ред.) Ушаков, чи це Лукашенко. Важливо,

щоб ці повідомлення були передані», – сказав Келлог.

Він також відзначив, що США не «наївні» щодо правління Лукашенка, і «якщо він звільнить одного (в'язня – ред.), він, ймовірно, візьме ще двох».

Келлог також додав, що угода з Білоруссю мала на меті допомогти державній авіакомпанії «Белавія» відремонтувати свої літаки, оскільки «найкращим варіантом є те, щоб їхні літаки не падали з неба», але при цьому було чітко зазначено, що вони не повинні використовувати їх для «злочинних цілей» і перевезення мігрантів до Європи.

«День»

КІЛЬКОМА РЯДКАМИ

- 29 вересня у залі Парляментської асамблеї Ради Європи український правозахисник, журналіст та ветеран Максим Буткевич отримав премію імені Вацлава Гавела з прав людини-2025.
- Центральна виборча комісія Молдови оголосила результати виборів, які відбулися 28 вересня. За підрахунками 100% бюлетенів голоси молдаван розподілилися наступним чином:
Проєвропейська «Дія і солідарність» (PAS) чинної президентки Маї Санду — 50,20% (55 мандатів);
Проросійський «Патріотичний блок» колишнього президента Ігоря Додона — 24,17% (26 мандатів).
- путін підписав указ про осінній призов. 3 жовтня по грудень 2025 року до армії РФ призвуть 135 тисяч чоловіків віком від 18 до 30 років.
- Кенійська поліція заарештувала російського дипломата Михайла Ляпіна та місцевого помічника, яких підозрюють у вербуванні чоловіків як найманців для боротьби на боці Москви в Україні.
- Швеція оголосила про надання нового гуманітарного пакета допомоги Україні перед зимою розміром 1,1 мільярда шведських крон. Виділені кошти будуть направлені "на найнагальніші потреби України", серед яких енергетика, відбудова, розмінування та інші.
- В російському Санкт-Петербурзі запрацює найбільший в Європі крематорій. Розробка проєкту щодо оновлення крематорію склала 207 млн. рублів. У ньому буде 20 печей, що дозволить проводити до 240 кремацій на добу.
- Франція, Бельгія та Іспанія витратили на російський скрапленний природний газ (СПГ) більше, ніж на фінансову допомогу Україні.
- Від початку повномасштабної війни в Україні було втрачено та викрадено 491,426 одиниць зброї. Кількість зниклої зброї за останній рік зросла майже вдвічі. Найчастіше зникають автомати – понад 149 тисяч. На другому місці – мисливські рушніці (понад 135 тисяч). Найбільш масово зникають автомат АК-74 (понад 99 тисяч випадків) та пістолет Макарова (понад 21 тисячу).
- Вперше в історії — в Росії зупинилися 38% потужностей нафтопереробних заводів через атаки українських дронів.
- Президент США Дональд Трамп дозволив американським розвідувальним службам і Пентагону допомагати Україні з цілевказанням для ракетних ударів по інфраструктурі Росії.
- Парляментська асамблея Ради Європи започаткувала «Victory for Victoria Day» на честь української журналістки Вікторії Рошиної, яка загинула в російському полоні. Асамблея також ухвалила резолюцію із закликом звільнити всіх українських журналістів, яких незаконно утримує Росія.
- Запорізька атомна електростанція вже дев'ять днів перебуває без електропостачання. Якщо його терміново не відновити — станеться ядерна катастрофа. Про це заявив головний державний інспектор з ядерної та радіаційної безпеки України Олег Коріков.
- Канада не передаватиме Україну заборонену місцевим законодавством зброю, яку зібрали в рамках національної програми викупу. Вперше пропозиція про передачу такої зброї було озвучено наприкінці 2023 року. Тоді рішенням уряду экс-прем'єра Джастина Трюдо список забороненої вогнепальної зброї було розширено з 1,500 до понад 2,500 моделей. Проте згодом виявилось, що більшість одиниць виявилися не є придатними за стандартами НАТО. Після цього уряд Марка Карні вирішив скасувати плян.
- 1 жовтня, у свято Покрову Пресвятої Богородиці, у катедральному храмі Святих Апостолів Петра і Павла у Мельбурні відбувся похорон владики Петра Стасюка, ЧНІ — другого єпарха Мельбурнської єпархії Святих Апостолів Петра і Павла для українців-католиків в Австралії, Новій Зеландії та Океанії. Архиєрейську Божественну Літургію очолив владика Микола кардинал Бичок, єпарх Мельбурнський. Разом із ним співслужили численні представники Римо-Католицької Церкви в Австралії, духовенство Мельбурнської єпархії УГКЦ, а також духовенство із Канади на чолі з владикою Браяном Байдою, єпископом Торонто та Східної Канади.

Суспільно-політичний тижневик видає
Видавнича Спілка "Гомін України"
з обмінною порукою у Торонто Онтаріо Канада.
Виходить щовівторка (46 разів в році)

«Гомін України» – орган Українських
Державницьких Організацій Канади
Редагує колегія.
Голова редакційної колегії – д-р Олег Романишин

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА YEARLY SUBSCRIPTION

PUBLICATION MAIL

Канада: \$75		Canada: \$75
Канада: \$100	STANDARD MAIL	Canada: \$100
ЗСА: \$120 USD		USA: \$120 USD
міжнародні: \$250		international: \$250

Tel. 416-516-2443 • homin@on.aibn.com • www.homin.ca
"Homin Ukrainy" Publishing Co. Ltd. 9 Plastics Ave.,
Toronto, Ont. M8Z 4B6

Редакція не повертає надісланих матеріалів і не веде листування в їх справі, застерігає право їх скорочувати та справляти. Статті, підписані прізвищем чи ініціалами, не є обов'язково висловом становища редакції. У матеріалах з України збережено правопис оригіналу. Оголошення до кожного чергового числа приймаємо телефоном або письмово до П'ЯТНИЦІ, год. 1:00 по пол.

За зміст оголошень редакція не відповідає. Річники "Гомону України" та англійського додатку "Ukrainian Echo" можна замовляти в електронному форматі.

Фундація Будучність

Фундація Будучність - зростає, розвивається і діє згідно сучасних потреб нашої громади, але має впевнену візію на майбутнє.

Кожна пожертва, спрямована на підтримку громадських, культурних, історичних та освітніх зусиль в Канаді, є важливим знаком довіри і підтримки діяльності нашої Фундації.

МИ ПІДТРИМУЄМО

- Історичні проєкти та культурні заходи
- Медичні та гуманітарні проєкти
- Важливі видання
- Документальні фільми
- Концерти та музичні записи
- Молодь та спорт
- Освітні, наукові, дослідницькі публікації та виставки
- Громадські заходи, конференції, семінари
- Проєкти, направлені на зміцнення добробуту українців

2282 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N9 Phone: (416) 763-3388 Fax: (416) 763-4512 Website: bcufoundation.com

Forum TV

Дивіться Forum TV!

Рекламуйтеся або станьте спонсором частини програми!

OMNI 1 - ON
субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB
неділя - 8 AM

OMNI - BC
неділя - 8 AM

*Повторення

Дивіться програму по всій Канаді на телеканалі OMNI!

ForumTV Canada @ForumTVCanada

www.forumtv.ca | TEL: 416-572-8255 | info@forumtv.ca

ПІСНЯ УКРАЇНИ

РАДІОПРОГРАМА **SONG OF UKRAINE**

Новини, події, вітання та пісні на замовлення
Від понеділка до п'ятниці в 9 год ранку на хвилі 1320AM
В прямому ефірі www.cjmr1320.ca

Song Of Ukraine, 9 Plastics Ave, Etobicoke ON M8Z 4B6
Телефон редакції: 416-572-8251
Email: sofuradio@gmail.com
Facebook: facebook.com/SOFURadio

РЕДАКТОР ТА ВЕДУЧА НАТАЛКА ПОПОВИЧ

КАНАДСЬКО-УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ФУНДАЦІЯ (КУМФ): 50 РОКІВ МИСТЕЦТВА, СПАДЩИНИ ТА НАТХНЕННЯ

Історія КУМФ — це історія натхнення та незламної віри в силу мистецтва як важливого інструмента збереження й утвердження культурної ідентичності. У 1975 році, завдяки щедрій пожертві та унікальній колекції творів мистецтва з приватного зібрання Михайла та Ярослави Шафранюків, була заснована Канадсько-Українська Мистецька Фундація (КУМФ). Подружжя Шафранюків — успішні підприємці, глибоко віддані українській культурі, — продали частину свого майна, щоб придбати будівлю за адресою 2395 Bloor Street West у Торонто. Цей жертвний крок став початком нової мистецької епохи та дав життя галереї КУМФ, яка згодом стала важливим осередком українсько-канадського візуального мистецтва.

З перших днів діяльності — з 450 членами та до 18 виставок щороку — Галерея КУМФ стрімко набирала популярності: вже в перший рік її відвідало понад 10,000 осіб. Вона стала не лише виставковим простором, а й майданчиком для лекцій, кінопоказів, зустрічей та обговорень. Від самого початку КУМФ ставила собі за мету не лише зберігати, а й активно популяризувати українське мистецтво та культуру серед ширшої аудиторії.

За п'ять десятиліть діяльності галерея КУМФ стала рушієм розвитку й підтримки українсько-канадських мистців, пропонуючи відкриту платформу для творчості. Сьогодні постійна колекція Фундації налічує понад 1,000 творів, 225 мистців і охоплює майже століття мистецької історії. У ній представлені як видатні канадські та американські художники українського походження, так і провідні мистці з України, які працюють у найрізноманітніших жанрах — від живопису та графіки до скульптури та малюнка.

Одним із найбільших викликів в історії КУМФ була постійна потреба у просторі, здатному відповідати зростаючим потребам та амбіціям фундації. У 1979 році КУМФ придбала нову будівлю за адресою 2116-2128 Bloor Street West. Простір площею 2000 м² дав змогу значно розширити виставкову діяльність, а також надати приміщення іншим українським організаціям. Протягом наступного десятиліття було проведено 150 виставок,

які відвідало понад 150,000 глядачів. Кульмінацією того періоду стала Світова виставка українських мистців у 1982 році, що об'єднала 88 мистців із дев'яти країн.

Однак після смерті Михайла (1991) та Ярослави (1996) Шафранюків фундація стикнулася з труднощами: будівля не перейшла у власність КУМФ, а фінансова підтримка поступово скорочувалась. З 2003 року галерея повністю перейшла на самозабезпечення — через членські внески, продаж мистецтва, оренду та невеликі гранти. У 2012 році будівлю було продано, і в 2014 році КУМФ розпочала нову сторінку своєї історії в приміщенні колишньої бібліотеки УНО за адресою 145 Evans Avenue.

Новий етап приніс нові можливості. Уже в перший рік у новому просторі було проведено вісім виставок, серед яких — презентації робіт Андрія Харини, Олега Савицького, Романа Зузука, а також популярна виставка Української Спільки Образотворчих Мистців Канади. За останнє десятиліття КУМФ організувала десятки виставок, які представляли як молодих, так і відомих мистців з України та діаспори. Галерея також стала місцем культурних дискусій, освітніх програм, тематичних виставок та панельних обговорень.

З початком повномасштабної війни в Україні у 2022 році КУМФ активно реагувала на події через мистецтво. Виставки «Дух Свободи» (2022), «Опір» (2022), «Невидані дипломи» (2023), «Очі Маріуполя» (2024) стали потужними мистецькими відповідями на виклики часу. Вони не лише висвітлювали трагедію війни, але й утверджували силу духу українського народу, слугували платформою для протестного мистецтва, а також сприяли збору коштів для допомоги Україні.

Цього року КУМФ святкує 50-ту річницю своєї діяльності. На відзначення цього визначного ювілею відбудеться урочистий гала-вечір мистецтва в суботу, 18 жовтня 2025 року, о 18:00, під символічною назвою «Минуле, Сучасне та Майбутнє». Спеціальною подією вечора стане відверта і натхненна розмова між всесвітньо відомим канадським фотографом Едвардом Буртинським та українським мистцем Максимом Дондуком.

Протягом усієї своєї історії Канадсько-Українська Мистецька Фундація залишалася вірною своїй місії — бути джерелом натхнення, простором творчості та мостом між культурами. Сьогодні, дивлячись у майбутнє, КУМФ з новими силами продовжує свою працю — зберігати, підтримувати та популяризувати українське мистецтво в Канаді та за її межами.

Приєднуйтеся до святкування! Нехай наступні 50 років будуть сповнені нових мистецьких відкриттів, культурного зростання та спільної творчості.

Надія Герелюк

ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ ПРИСВОЇВ ЗВАННЯ ГЕРОЙ УКРАЇНИ ПОСМЕРТНО АНДРІЮ ПАРУБІЮ, ГЕННАДІЮ АФАНАСЬЄВУ, СТЕПАНУ ЧУБЕНКУ ТА ВОЛОДИМИРУ ВАКУЛЕНКУ

(ОПУ). — Президент Володимир Зеленський підписав укази про присвоєння звання Герой України по смертю Андрію Парубію, Геннадію Афанасьєву, Степану Чубенку та Володимирі Вакуленку.

Голова держави зазначив, що Україна розширює традицію поваги та вдячності саме в День захисників і захисниць, на Покрову. За словами Президента, від початку повномасштабної війни найвище звання Герой України надавали лише воїнам. За цей час ним відзначені 722 військових, із них 445 — посмертно.

«Сьогодні я підписав укази про присвоєння звання Герой України ще чотирьом українцям, на жаль, посмертно: Андрію Парубію, Геннадію Афанасьєву, Степану Чубенку та Володимирі Вакуленку. Це були особливі люди. І вони теж були захисниками — захисниками ідеї України, нашої незалежності», — зазначив Володимир Зеленський.

Народний депутат України різних

скликань Андрій Парубій займав активну позицію ще з кінця 1980-х років, а в 1990-му його обрали депутатом Львівської обласної ради. Під час Революції Гідності був одним із лідерів Самооборони Майдану та виконував обов'язки коменданта (організовував функціонування наметового містечка й забезпечення громадського порядку). У 2014 році Андрій Парубій працював секретарем Ради національної безпеки і оборони України, а у 2016-2019 роках — Головою Верховної Ради України. 30 серпня цього року Андрія Парубія вбили у Львові.

Військовий і громадський діяч Геннадій Афанасьєв із перших днів російської окупації Криму брав участь у проукраїнських акціях. У травні 2014 року був заарештований і провів у російському ув'язненні 767 днів, переживши жорстоке ставлення, тортури та психологічний тиск. Після обміну у 2016-му боровся за звільнення українських політичних в'язнів

і написав книгу про перебування в російській в'язниці «Піднятися після падіння». З початком повномасштабного вторгнення росії став до лав ЗСУ. Геннадій Афанасьєв загинув 18 грудня 2022 року в боях за Україну.

Школяр із Краматорська, воротар місцевого ФК «Авангард» Степан Чубенко під час Революції Гідності брав участь у мітингах на підтримку України. Допомігав українським військовим і літнім жителям міста. Відкрито висловлював патріотичні погляди, зняв прапор терористичної «ДНР» на міській площі. Його затримали російські бойовики влітку 2014 року, коли хлопець повертався від друга з Києва додому через тимчасово окупований Донецьк, оскільки не було прямого залізничного сполучення. Терористи кілька днів жорстоко катували Степана й розстріляли 27 липня.

Письменник і громадський діяч Володимир Вакуленко — автор 13

книг, зокрема дитячих, що перекладені кількома мовами. Учасник Революції Гідності, був поранений у Маріїнському парку. У 2015-2016 роках займався волонтерством. У березні 2022-го його рідне село Капитолівка на Харківщині окупували росіяни, які вдерлися в дім письменника та кілька разів забирали Володимира Вакуленка на допити. Через деякий час зв'язок із ним зник. Після звільнення Ізюма могили Володимира Вакуленка виявили в місці масового поховання.

«Їхнє життя було неоднаковим, і вони походили з різних частин нашої країни — Львівщини, Криму, Донеччини, Харківщини. Але кожен із них для багатьох тепер є уособленням саме такої України, яка зуміла проявити характер і вистояти проти росії. Шануємо всіх наших Героїв. Пам'ятаємо. І дякуємо кожному, хто своє життя присвячує Україні», — наголосив Президент.

ВІТАЄМО НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ

«Повертаємо додому 185 наших захисників із російського полону. Сто вісімдесят троє – рядові, сержанти, двоє – офіцери. Воїни Збройних Сил, Національної гвардії, Державної прикордонної служби. Із захисниками також повертаються цивільні – 20 наших людей. Усім обов'язково буде надана необхідна підтримка.

Наші воїни були в Маріуполі й на «Азовсталі», ЧАЕС. Більшість були в полоні ще з 2022 року

й зараз нарешті – вдома.

Дякуємо всім, хто робить обміни можливими. Від початку повномасштабного вторгнення нам вдалося повернути додому вже більш ніж 7 тисяч наших людей. Маємо повернути всіх. Щодня над цим працюємо».

Текст і фото: «Телеграм»
Володимира Зеленського

СПІЛЬНА ЗАЯВА

МЗС та Міністерства молоді і спорту щодо рішення про повернення національних паралімпійських комітетів Білорусі та російської федерації

(МЗС). — Україна вважає ганебним рішення Генеральної Асамблеї Міжнародного параолімпійського комітету у Сеулі, яким вона вирішила не продовжувати часткове відсторонення національних паралімпійських комітетів Білорусі та російської федерації.

Обмеження, зокрема щодо російського паралімпійського комітету, діяли від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. російське вторгнення триває, як і російські звірства проти українців, але Генеральна Асамблея МПК чомусь вирішила змінити свою позицію. Насправді єдине, що змінилося, це втрата функціонерами МПК залишків совісти.

Крім того, такий «розворот» відбувається на тлі відмови росії від миру та ескалації терору проти українців і провокацій проти інших європейських країн. Воно фактично заохочує російську агресію, терор і вбивства, сприяє безкарності російського та білоруського режимів у той час, коли вся міжнародна спільнота працює над підвищенням тиску на Москву заради спонукання її до миру.

Рішення МПК втягує міжнародний спорт у політику та пропаганду війни, адже ще з радянських часів Москва використовує спорт як інструмент пропаганди. Відомі російські та білоруські тренери та спортсмени висловлюють відверту підтримку збройній агресії росії проти України, виступають у пропагандистських заходах путінського режиму. Чимало «паралімпійців» з росії та Білорусі брали безпосередню участь у кривавій війні проти українського народу, прославившись своїм «героїзмом» та жорстокістю.

Закликаємо весь спортивний світ, усі держави, спортивні інституції, всіх спортсменів і тренерів, які не втратили моральний компас, засудити це ганебне рішення та вимагати його зміни. Звертаємося до Італії із закликом не допустити появи російських прапорів, під якими сьогодні вбивають українців, під час змагань. російські та білоруські спортсмени та їхня символіка не мають права повертатися на міжнародні спортивні змагання доки росія не припинила генцидну війну проти України.

«ЦЕ ТАКОЖ НАША ВІЙНА»

Прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск, відкриваючи Варшавський безпековий форум, наголосив, що війна в Україні — це лише одна частина «жахливого політичного проекту», спрямованого на поневолення народів та позбавлення людей свободи. Він додав, що подобається це комусь чи ні, але війна — це також наш конфлікт.

Конференцію відкрив прем'єр-міністр Дональд Туск, який наголосив, що найважливішим завданням усіх лідерів громадської думки є підвищення усвідомлення «в глибинах розуму та серцець усієї західної спільноти, усієї трансатлантичної спільноти, що йде війна».

Очільник уряду наголосив, що мир у цій частині світу «не є чимось особливо специфічним». «Навпаки. І саме тому ці роздуми про безпеку, про війну, про мир, про західну спільноту такі важливі», — сказав він.

Туск ще раз повторив, що конфлікт, який триває в Україні, — це також наша війна: «Ми повинні усвідомлювати, і йдеться не про те, чи любить хтось Україну, чи мав хтось хороший або поганий досвід взаємодії з Україною у своїй історії, що це не питання простої, очевидної та необхідної солідарності з країною, на яку напав агресор. Йдеться про питання безпеки та виживання західної цивілізації загалом».

Дональд Туск також заявив, що результати виборів у Молдові — це ще один приклад того, що не потрібно бути наддержавою, щоб перемогти. На парламентських виборах у Молдові проєвропейські сили здобули більшість. Проти них боролася коаліція проросійських груп.

Прем'єр-міністр наголосив, що молдовська демократія перемогла, незважаючи на втручання росії у вибори:

«Вони знову виступили проти прямої російської агресії, бо ми мали справу не лише з фактичною окупацією по той бік Дністра, але й у самому Кишиневі ми мали справу з російською агресією та надзвичайно жорстоким втручанням у виборчий процес. І вони чинили опір цьому, бо в глибині душі були переконані, що не можуть здатися, і вірили в солідарність, і вони не розчарувалися в солідарності Європи».

Прем'єр-міністр Дональд Туск наголосив, що солідарність зараз особливо важлива для Європи та Заходу. Він додав, що лише завдяки їй Захід зможе протистояти російській агресії, а Україна виграти війну.

Варшавський безпековий форум (цього року відбувся 29-30 вересня) — це щорічна міжнародна конференція, яка слугує платформою для обміну досвідом та поглядами на політику безпеки між державами-членами НАТО та Європейського Союзу, а також країнами-партнерами. Цьогорічний форум присвячений єдності в часи нестабільності. Тема конференції — «Divided We Fall» («Поділені ми падаємо»). Понад 2,500 учасників з 90 країн взяли участь у розмовах, панельних дискусіях та зустрічах.

Українська Служба
«Польського радіо»

ПУТІН ХОЧЕ ВІДНОВИТИ РОСІЙСЬКУ ІМПЕРІЮ — ДАЙТЕ ЙОМУ ДЮЙМ ЗЕМЛІ, ВІН ВІЗЬМЕ МИЛЮ

Спеціальний представник президента США Кіт Келлог заявив, що російський лідер Володимир Путін діє як експансіоніст і прагне відродити російську імперію.

Про це він сказав в інтерв'ю «The Telegraph». Келлог наголосив, що політика путіна спрямована на захоплення нових територій, і Захід повинен зупинити його зараз.

«Дайте йому дюйм, він візьме милю», — під-

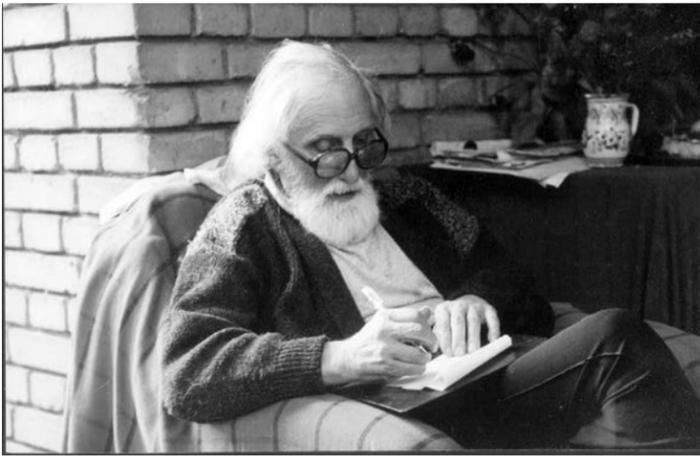
креслив американський дипломат.

Він порівняв нинішню ситуацію з подіями перед Другою світовою війною. За його словами, дії Кремля нагадують агресивну політику Гітлера: «У Мюнхені 1938 року він сказав, що хоче лише Судетську область. Потім — Рейнську, потім Польщу, і світ опинився у війні. Історія не повторюється, але вона римується. Саме це відбувається з Україною».

Келлог також нагадав, що Путін є вихідцем із КДБ, і це формує його мислення: «Він ніколи не переставав бути агентом. Він не розуміє Заходу. Вдає, що не розмовляє англійською, хоча ми ловили його на цьому не раз. Він маніпулятор. Єдине, що можна цьому протиставити, — це сила та міць».

Олександра Коляденко, «Київ 24»

ПЕРШИМ СПРОСТОВУВАВ КРЕМЛІВСЬКУ ПРОПАГАНДУ. МИХАЙЛО БРАЙЧЕВСЬКИЙ ДОСЛІДЖУВАВ 1500 РОКІВ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Михайло Брайчевський був одним із дуже небагатьох, хто зумів у часи відлиги повернутися до української історичної школи 1920-1930-х, яка була ліквідована сталінщиною, і своїми фундаментальними дослідженнями підтвердив та примножив висновки академіка Грушевського про тисячолітню Русь — першу Українську державу, яку створив український етнос.

Михайло Брайчевський (1924-2001) увійшов в історичну науку з кінця 1950-х і став відомим після публікації двох фундаментальних праць: «Коли і як виник Київ» та «Походження Русі». Від 1959-го по 1968 рік науковець працював в Інституті історії України. Але минулого року в цій установі про столітній ювілей Брайчевського забули, тож є сенс нагадати, за що, власне, Михайла Брайчевського називають найвизначнішим українським істориком періоду другої половини ХХ століття.

Він першим порушив питання щодо відтворення поварварськи зруйнованих святинь українського народу — Успенського собору та Михайлівського Золотоверхого монастиря. Дожив до їх відновлення і заповів по смерті розвіяти свій прах біля стін Михайлівського собору.

Монографія «Коли і як виник Київ» (1963)

Найпопулярнішою версією щодо початку історії Києва є легенда про трьох братів — Кия, Щека, Хорива та їхню сестру Либідь. Михайло Брайчевський науково довів, що цей стародавній переказ — не вимисел літописця.

Кий був реальною історичною особою — полянським князем (поляни — праукраїнське плем'я), що жив наприкінці VI—на початку VII ст.

Він мав дипломатичні зв'язки з візантійським імператором, зробив невдалу спробу закріпитися у пониззі Дунаю і, нарешті, виступив у ролі засновника Києва, збудувавши на Старокиївській горі перше укріплення — замок (його знайшли археоло-

ги), що й названий ім'ям Київ.

Кий започаткував князівську династію Києвичів. Її останнім представником був Аскольд — видатний правитель, що прославився досягненнями як у внутрішній, так і в зовнішній політиці.

«У IX-X ст. Київ був найбільш значущим містом Східної Європи», — стверджує Михайло Брайчевський.

Свої висновки він обґрунтував на підставі вивчення численних археологічних матеріалів, добутих на розкопках, і зіставлення їх з інформацією з руських літописів, візантійських хронік та вірменським епосом.

Монографія «Походження Русі» (1968)

Ця праця вийшла у часи, коли радянська історична наука пропагувала концепцію походження російського, українського та білоруського народів з єдиної та мітичної «древнерусской народности» і в такий спосіб обґрунтовувала історичну закономірність «злиття націй».

Брайчевський у своєму дослідженні спростував улюблену кремлівську ідеологему про «спільну колицю трьох народів-братів» і довів, що державне об'єднання слов'янських племен, яке в IX ст. отримало назву Русь, постало на споконвічних українських землях і його первинним ядром були «Середня Наддніпрянщина з Києвом, Черніговом, Переяславом».

Стаття «Приєднання чи возз'єднання?» (1966 р.)

1954 року вийшли «Тези ЦК КПРС до 300-ліття

возз'єднання України з росією», які маніпулятивно обґрунтовували колоніальний статус України й утверджували думку про неможливість її розвитку без росії. Після публікації «Тез» термін «возз'єднання» набув сили канонічного, а слово «приєднання» вважалося за крاملу.

Брайчевський став єдиним, хто насмілився тоді у цій темі висловити українську точку зору. У статті «Приєднання чи возз'єднання» він знищив дощенту всі постулати кремлівських «Тез». Свої наукові аргументи науковець подавав ось так: «Академічний словник російської мови слово «восоединять» тлумачить таким чином: «Вновь соединять разделённые части целого (народа, коллектива и т. п.), снова собирать воедино распавшееся целое (Знову з'єднувати розділені частини цілого (народу, колективу тощо), знову збирати в єдине ціле те, розпалося)». Отже, йдеться про возз'єднання народу, а не народів. З погляду історичного, це є елементарним невіглаством: Україна та росія до 1654 року ніколи не були об'єднані».

Брайчевський докладно і поетапно пояснив, у який спосіб поставала імперська інтерпретація історії України. Доктор історії Юрій Кухарчук називає Брайчевського першим радянським істориком, що «відверто і принципово кинув виклик пропагандистським структурам, не тільки викривши брехливість їхньої тези про нібито споконвічне прагнення українського народу до статусу колонії в російській імперії, але й показавши, що партійна пропаганда свідомо і цілеспрямовано фальсифікує історію взаємин України з росією... і цим він врятував честь української академічної науки».

Стаття «Приєднання чи возз'єднання?» машинописним передруком розійшлася всією Україною і потрапила за кордон. В Академії наук УРСР не на жарт перепудилися, і влітку 1974 року в Інституті історії відбулось закрите обговорення статті, на якому автора гостро засудили.

Петро Толочко, один із «суддів» на тому засіданні, висловлював такі претензії: «Автор не спеціаліст... Переяславська рада — це торжество історичної справедливості; автор протиставляє український народ російському... Брошура негативна і

шкідлива. Автор повинен її засудити». (Невдовзі Петро Толочко став академіком НАНУ, а напередодні широкомасштабної агресії у січні 2022 року він ще виступав на «круглому столі» російського історичного товариства, присвяченому 368-й річниці Переяславської ради, де головував директор Служби зовнішньої розвідки рф Сергій Нарішкін).

Брайчевського з академічного Інституту історії за ту статтю звільнили. В народі з цього приводу казали так: «З Академії наук вигнали науку».

Товариство охорони пам'яток: Києво-Могилянка

Брайчевський ініціював створення Товариства охорони пам'яток і розробив його Статут. Зусиллями Михайла Брайчевського було врятовано від переплянування архітектурний комплекс Києво-Могилянської академії, частину споруд якого керівництво розміщеного тоді у ній морського училища вирішило переобладнати під спортивний комплекс.

Зокрема, у знаменитій Конгрегаційній залі за цим проектом мав бути плавальний басейн. Брайчевський написав низку статей («Зберегти пам'ятки історії», «Велич Київської академії»), які сколихнули громадськість, — і варварський проект було скасовано.

«Ув'язнення» в палаті для смертельно хворих

Компартія боролася з Брайчевським, як могла: йому заборонили працювати за фахом, статті не брали до друку, на праці науковця заборонили посилатися, за квартирою було встановлено постійний нагляд.

Але до ув'язнення вченого не дійшло — перешкодив гострий напад апендициту, з яким Михайло Брайчевський потрапив до лікарні «швидкої допомоги» і який на 5 місяців «ув'язнив» його в палаті для смертельно хворих.

Хірург так «майстерно» зумів провести банальну операцію, що довелося робити ще три тяжкі багатогодинні операції, жодна з яких не давала певності на життя.

Що то були за місяці — знає лише дружина вченого Ірина, яка ночами чергувала біля його ліжка, а вранці бігла на роботу. І навіть у цей період, між життям і смертю, у палаті, де лежав

Брайчевський, під виглядом хворого спецслужби підсиляли свого агента.

Безробіття майже 20 років

Після звільнення з Інституту історії Брайчевський був безробітним майже 20 років. Тож наукові розвідки писав «у шухляду», а ще брав активну участь у роботі Клубу творчої молоді (КТМ), на засідання якого збирались кращі представники української інтелігенції (від поета Василя Стуса, режисера Сергія Параджанова, актора Івана Миколайчука, художниці Алли Горської — і до генія кібернетики Віктора Глушкова).

Михайло Брайчевський читав лекції з історії та давньої архітектури Києва. Послухати Брайчевського приходила сила-силенна людей. Проводив екскурсії-мандрівки в таємниці минулого стародавньої української столиці.

Монографія «Утвердження християнства на Русі»

У 1988 році в союзі на державному масштабі відзначали Володимирове хрещення Русі. Напередодні святкування раптом з'ясувалося, що в Академії наук немає жодного історика, здатного фахово, на належному науковому рівні висвітлити цю подію. І тоді згадали Михайла Брайчевського.

Того року вийшло його фундаментальне дослідження «Утвердження християнства на Русі» з кардинально іншим поглядом на процес становлення нової віри. Брайчевський доводить, що перше офіційне хрещення Русі відбулося за князя Аскольда у 860 році.

Пізніше, у результаті перевороту 882 року, Русь повернули до язичництва. Друге офіційне хрещення 988 року за князя Володимира остаточно проголосило християнство державною релігією.

З монографією «Утвердження християнства на Русі» ознайомився папа Іван-Павло II і запросив українського вченого на аудієнцію до Риму. Але компартія Михайла Брайчевського за кордон не випустила.

Норманська теорія

Норманська теорія — це улюблена імперська байка про те, що Русь заснували

НЕВІДОМА УКРАЇНА: МІЖ ПЕТЛЮРОЮ ТА МАРГОЛІНИМ – СПІЛЬНИЙ ШЛЯХ ДО СВОБОДИ

Дослідний інститут «Україніка» запрошує всіх охочих на захоплюючу англійську лекцію дослідника Аліка Гомельського під назвою: *“Symon Petliura, Arnold Margolin: UNR and the Ukrainians of the Moses Faith”* [«Симон Петлюра і Арнольд Марголін: УНР та українці віри Мойсея»]. Захід відбудеться у четвер, 23 жовтня 2025 року, о 19:00 у залі Westminster Room, Old Mill Toronto.

Лекція буде присвячена історії Української Народної Республіки (УНР) та єврейсько-українських взаємин XX століття, оскільки за часів правління Симона Петлюри, в період 1918–1920 років, існувало Міністерство єврейських справ. Це було одне з міністерств Генерального секретаріату та Ради народних міністрів УНР, яке опікувалося справами єврейського населення, прагнуло сприяти єврейській автономії та забезпечувати адміністративні структури. Доповідач Алік Гомельський докладніше розповість про співпрацю Симона Петлюри та Арнольда Марголіна. Петлюра був видатним українським політичним і військовим лідером, найбільш відомим як голова директорії УНР під час її боротьби за незалежність. Він відіграв ключову роль у керівництві українськими військами та формуванні державності України на початку XX століття. Арнольд Марголін був українсько-єврейським юристом, дипломатом і політиком, який представляв УНР та відстоював права і включення єврейських українців, яких часто називали «українцями віри Мойсея». Їхнє співробітництво висвітлює

складні і часто недооцінені взаємини між українськими національними лідерами та єврейськими громадами у складний історичний період України. Лекція дослідить цю динаміку та її ширші наслідки для розуміння української ідентичності і міжетнічних відносин.

Доповідач Алік Гомельський незалежний історик і дослідник, який спеціалізується на єврейсько-українських взаєминах XX століття. Дослідження пана Гомельського базуються на широкому колі розсекречених архівних матеріалів, зокрема документів КДБ СРСР, ЦРУ, Сенату та Державного департаменту США, НАТО, ФБР, ОУН, а також особистих архівів Авраама Шифріна та Володимира Буковського. Гомельський – автор науково-популярних публікацій, а також співзасновник українсько-єврейської міжнародної асоціації та член канадської асоціації авторів. Він активно бере участь у лекціях, дискусіях і медіапроєктах у Канаді, Україні та США. Його глибока експертиза та аналітичний підхід зробили його шанованим учасником академічних форумів, наукових конференцій, телевізійних і радіопроектів, подкастів і відео платформ.

Лекція *“Symon Petliura, Arnold Margolin: UNR and the Ukrainians of the Moses Faith”* об'єднує унікальний погляд на історію України, її ідентичність та складні нарративи навколо Української Народної Республіки і її різноманітних спільнот.

Вхід вільний для всіх зацікавлених. Дозвіл на паркування можна замовити на сайті: www.ucrainica.ca

Symon Petliura, Arnold Margolin: UNR and the Ukrainians of the Moses Faith

Westminster Room
Old Mill Toronto

October 23, 2025
7:00pm

Alik Gomelsky, an accomplished independent history researcher, renowned author of historical non-fiction works, is expert on Jewish-Ukrainian relations in the 20th century. He is also the founder and president of the Association of International History and Political Science (AIHPS).

The Russian Ministry of Foreign Affairs added Gomelsky to the list of Canadian citizens under personal sanctions.

EVENT ORGANIZER - UCRAINICA RESEARCH INSTITUTE

UCRAINICA
RESEARCH INSTITUTE

BCU Foundation

Delta

AIHPS

AIHPS

Ucrainica Research Institute

invites you to a lecture

LEARNING UNDER FIRE

How Canadian Training Shapes Ukraine's Fight for Sovereignty

Thursday, October 30 | 7:00 pm
Old Mill Toronto | Westminster Room

Kevin Leach

Canadian Armed Forces Veteran. OSCE ceasefire observer in Ukraine, monitoring the conflict in Donbas. In 2022 delivered humanitarian aid to Ukraine and founded Sabre Training Advisory Group, a Canadian-Ukrainian not-for-profit that brings NATO veterans to provide frontline training to Ukrainian forces. Kevin resides in Ukraine and continues to support Ukraine's fight for sovereignty through practical, mission-critical training.

Speaker
KEVIN LEACH

Scan to Register

НАВЧАЮЧИСЬ ПІД ВОГНЕМ: ЯК КАНАДСЬКА ПІДГОТОВКА ФОРМУЄ БОРОТЬБУ УКРАЇНИ ЗА СУВЕРЕНІТЕТ

Торонто, Канада – Дослідний інститут «Україніка» запрошує представників медіа, громадськість та всіх небайдужих на публічну лекцію Кевіна Ліча – ветерана Збройних сил Канади, гуманітарного волонтера та засновника ініціатив з підтримки України.

Захід відбудеться у четвер, 30 жовтня 2025 року о 19:00, в залі Westminster Room, Old Mill Toronto. У своїй лекції під назвою *«Навчаючись під вогнем: Як канадська підготовка формує боротьбу України за суверенітет»*, Кевін Ліч поділиться унікальними знаннями та досвідом, отриманими під час служби у Канадській армії, а також протягом багатьох років роботи в Україні. Кевін Ліч понад десять років служив у підрозділах броньованої розвідки, після чого працював міжнародним спостерігачем ОБСЄ на Донбасі. Після початку повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році він став співзасновником Project Volya, що займається доставкою гуманітарної допомоги до зони бойових дій. З

метою підвищення ефективності українських підрозділів він заснував Sabre Training Advisory Group, яка навчає українських військових за стандартами НАТО.

Програма заходу включатиме презентацію з ексклюзивними відеоматеріалами з передової, відкрите обговорення та сесію запитань і відповідей з аудиторією.

Участь безкоштовна, але обов'язкова попередня реєстрація за посиланням:

<https://forms.gle/EhGi8BbiEuCFPQU6>

Не пропустіть можливість почути безпосередню розповідь очевидця, який не лише спостерігає, але й активно допомагає Україні у її боротьбі за свободу та суверенітет.

UCRAINICA
RESEARCH INSTITUTE

Delta

SABRE

BCU

Foundation

ПІДТРИМКА УКРАЇНИ ТА ЗУСИЛЛЯ ДЛЯ ПОВЕРНЕННЯ ДІТЕЙ, ЯКИХ ВИКРАЛА РОСІЯ

У Софії Київській відбулася зустріч Президента й Королівської принцеси Великої Британії Анни

Президент Володимир Зеленський провів зустріч із Королівською принцесою Великої Британії Анною, яка перебуває з першим візитом в

Україні після відновлення незалежності. Попередні два рази Принцеса Анна відвідувала Київ у 1973-му та 1990 році.

Зустріч відбулася на території Національного заповідника «Софія Київська».

Голова держави подякував Її Королівській Високості за особливу увагу та підтримку України й наших людей. У Великій Британії майже 250 тис. українців, які були змушені залишити свій дім через російську агресію. У фокусі уваги королівської родини постійно перебуває питання допомоги їм.

Президент також висловив вдячність Королівській принцесі Анні за те, що вона відвідала ветеранів і поспілкувалася з ними. Володимир Зеленський зазначив: дуже важливо, що Її Королівська Високість опікується цим питанням.

Одна з ключових тем зустрічі – повернення українських дітей, яких викрала росія. Голова держави відзначив, що Сполучене Королівство бере активну участь у роботі Міжнародної коаліції за повернення українських дітей. Україна розраховує на подальшу підтримку всіх своїх ініціатив.

Принцеса Анна розповіла про зустріч із дітьми, яких вдалося повернути додому. Президент наголосив, що кожна дитина важлива й потрібно

робити все для їх реінтеграції. Володимир Зеленський запросив Її Високість узяти участь у наступному саміті Міжнародної коаліції за повернення українських дітей.

Крім того, під час зустрічі обговорили реабілітацію українських воїнів, зокрема із залученням тварин, та методики, які використовуються для відновлення фізичного й ментального здоров'я пацієнтів. Також обмінялися думками щодо впровадження практик безбар'єрності для повноцінної суспільної реінтеграції. Королівська принцеса Анна поділилася своїми враженнями від візиту до одного з таких реабілітаційних центрів у Бучі.

Текст і фото: ОПУ

ОЛЕНА ЗЕЛЕНЬСКА ЗУСТРІЛАСЯ З КОРОЛІВСЬКОЮ ПРИНЦЕСОЮ АННОЮ

Перша леді України Олена Зеленська зустрілася з Королівською принцесою Анною – представницею британської королівської родини.

Дружина Президента подякувала Великій Британії за підтримку в поверненні українських дітей, яких викрала росія. Сполучене Королівство – серед 44 членів Міжнародної коаліції за повернення українських дітей.

«Дякую за вашу увагу до теми українських дітей. На жаль, наші діти позбавлені нормального дитинства, а багато з них – і самого життя через російську агресію», – зазначила перша леді.

Олена Зеленська розповіла, що росія вбила щонайменше 657 українських дітей, іще близько 2,200 зазнали поранень унаслідок агресії рф.

«Ми отримали майже 20 тисяч повідомлень про примусове вивезення дітей і нині намагаємося відшукати кожну дитину. Але це дуже складно. Їм змінюють імена й дати народження, видають російські документи, передають у чужі сім'ї. Їх змушують жити в новій російській сім'ї, приймати нову історію та йти шляхом, який веде до військової кар'єри», – сказала перша леді.

Також Олена Зеленська, Королівська принцеса Анна та уповноваже-

ний Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець відвідали Центр захисту прав дитини, зустрілися з підлітками, яких вдалося повернути додому, та поспілкувалися з фахівцями, які їм надають допомогу.

Співзасновниця фонду «Голоси дітей» Олена Розвадовська та психологиня фонду Наталія Сосновенко розповіли про психологічні виклики, з якими стикаються українські діти в рф: тиск, залякування, обман – та про шлях подолання травм, який їм доводиться проходити.

Перша леді, Королівська принцеса Анна та радниця – уповноважена Президента України з прав дитини та дитячої реабілітації Дар'я Герасимчук ушанували пам'ять українських дітей, яких убила росія, біля дитячого мартирологу.

«Протягом останніх років ми збираємося тут разом із представниками дипломатичного корпусу, міжнародних організацій, українських громадських об'єднань, членами уряду, щоб ушанувати пам'ять наших дітей і надіслати світові сигнал, що ці злочини не можуть бути забуті, якщо світ хоче й далі вважатися цивілізованим і людяним», – зазначила Олена Зеленська.

Текст і фото: ОПУ

55-Й УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬ

ІМЕНІ МАРТИ КРАВЦІВ-БАРАБАШ

UKRAINIAN MUSIC FESTIVAL

55th MARTA KRAWCIV-BARABASH

ТОРОНТО - 2025 - TORONTO

В ПРИМІЩЕННІ УНО

UKRAINIAN NATIONAL FEDERATION
145 EVANS AVENUE (AT ISLINGTON), TORONTO

Для дітей та молоді до 18 років
Виконайте твір українського композитора

For students 18 years of age and under
Perform a composition by a Ukrainian composer

П'ЯТНИЦЯ, 28 ЛИСТОПАДА
СУБОТА, 29 ЛИСТОПАДА

FRIDAY, NOVEMBER 28
SATURDAY, NOVEMBER 29

КІНЦЕВИЙ КОНЦЕРТ
НЕДІЛЯ, 30 ЛИСТОПАДА
РОЗДАЧА ГРАМОТ ТА СТИПЕНДІЙ

2:00 PM
FINAL CONCERT
SUNDAY, NOVEMBER 30
CERTIFICATES AND SCHOLARSHIP AWARDS

ТЕРМІН РЕЄСТРАЦІЇ
18 ЖОВТНЯ 2025

REGISTRATION DEADLINE
OCTOBER 18, 2025

WWW.UKRAINIANMUSICFESTIVAL.COM

FOLLOW US ON FACEBOOK

МАНДРІВНИЙ ТАБІР У СКЕЛЯСТІ ГОРИ

Цього літа відбувся надзвичайно захопливий Мандрівний табір, який назавжди залишиться у серцях його учасників. Від 30 липня по 10 серпня 2025 року, 17 юнаків та юначок із Калгари, Едмонтону, Лондону (Онтаріо) та Етобіко зібралися, щоб провести незабутні 12 днів у Скелястих горах. Їх підтримував потужний виховний склад із 10 досвідчених дружинників: Віталій

ник інтернованим українцям у «Yoho», прогулялися через природний міст і чарівне озеро «Emerald». В останні дні ми мали змогу відпочити: морозиво в містечку Радіум, прогулянка до «Paint Pots» і «Marble Canyon», а також відвідини континентального вододілу, де ріки розділяють свій шлях – одні течуть до Тихого океану, інші – до Атлантичного. Дорогою назад ми зупинилися на оглядових майданчиках «Bow Valley Parkway», зокрема біля пам'ятника інтернованим у «Castle Mountain» (відкритого 30 років тому).

Кшецький – комендант, Андрій Давид – бунчужний, Анна-Марія Загірська – писарка, Данило Мусієнко – голова організаційного комітету, Олександр Мелиш, Марічка Манченко, Марко Сенайко, Катерина Брехун, Маркіян Фецуляк й Олександр Загірський – виховники.

Табір розпочався у Калгари, де юнаки познайомилися та сформували дружній гурт. Звідти вони вирушили до Національного парку Банф, розташувалися на кемпінгу «Tunnel Mountain». Перший вечір пройшов у знайомстві навколо теплового вогнища.

Програма перших 5 днів була дуже насичена і включала похід на гору «Sulphur Mountain» (2,451 м), де з вершини відкривалися неймовірні панорами на місто Банф та навколишні гори. Таборовики також відвідали величний «Banff Springs Hotel» та мальовничі водоспади «Bow Falls», а вечір провели в містечку Банф. Під час мандрівки до «Parker Ridge» оглянули могутній льодовик «Athabasca» та смарагдові води знаменитого озера «Peyto», яке своєю формою нагадує голову вовка. Юнацтво також мало гутірку із читання карт від коменданта В. Кшецького. Із прогулянка до курорту «Nakiska», щоби випробувати силу і відвагу на

маршруті «Via Ferrata», грім і блискавка змусили нас повернутися. Однак замість розчарування ми відкрили для себе «Cave and Basin» – місце народження національних парків Канади, а також музей табору інтернованих українців часів Першої світової війни. У подальші дні ми відвідали Національний парк «Yoho»: здійснили похід до «Sherbrooke Lake» та «Paget Lookout», де на вершині нас зустріла давня пожежна станція, з якої відкривався величний красвид на гірські долини.

Після п'яти днів у Банфі ми знову спробували подолати «Via Ferrata»: одній групі вдалося пройти більшість маршруту, але гроза знову перервала випробування. Потім ми переїхали до «MacLeod Meadows Campground»

у Національному парку «Kootenay». Це було тихе, мальовниче місце – без зв'язку, без інтернету, зате з повним єднанням із природою. Ввечері на нас чекали Радіумські гарячі джерела, які подарували тепло та відпочинок після насичених днів.

Наступні 5 дні не були менше насиченими: похід до «Wapta Falls», одного з найпотужніших водоспадів у «Yoho» – шум і бризки створили справжню стихію навколо. А далі – незабутнє сплавлення бурхливою річкою «Kicking Horse»! Адреналін, командна робота й усмішки юнацтва зробили цей день одним із найкращих. Не менш захопливим став візит до «Golden Skybridge Park», де ми пройшли підвісним мостом на висоті 130 метрів, займалися прогулянкою по верхівках дерев, злітали на канатах, а найсміливіші випробували гірську гірку-карусель – справжній американські гірки, вбудовані у схил гори! По дорозі ми відвідали пам'ят-

Повернувшись назад до Калгари на нас чекав огляд річкової долини, прогулянка через «Peace Bridge», відвідини «Canada Olympic Park», де юнаки знайомилися з олімпійською історією Канади та навіть змагалися у швидкісному картингу. Фінал табору відбувся в Домівці – із прощальною забавою, офіційним закриттям і спільними піснями. А в неділю вранці ми разом молилися на Літургії в церкві Успіння Пресвятої Богородиці.

Організація такого табору була б неможлива без допомоги багатьох. Велику подяку складаємо усім, хто причинився до успішного проведення табору, а саме: Христина Мусієнко, Галя Гаридзюк, Оксана Давид, Івона Гоменюк, Олена Грицева, Олена Гладун та Ірина Загірська. Також складемо подяку Організаційному комітетові у складі: Данило Мусієнко, Катерина Брехун, Маркіян Фецуляк та Гарі Несмашний.

Мандрівний табір 2025 року став не лише пригодою серед гір, рік і лісів, але й важливим виховним кроком на шляху до зміцнення нашої спільноти. У рік, коли ми відзначаємо 100-ліття Спілки Української Молоді, цей табір довів, що ідеали «Бог і Україна» живуть у серцях нового покоління, яке готове будувати майбутнє з гордістю та вірою.

Данило Мусієнко та Анна-Марія Загірська

«ОРБАНИЯДА». ЦУГЦВАНГ

Прем'єр Угорщини Віктор Орбан насяв у соцмережі «Х» приски гніву. Поскаржився, що Президент України Володимир Зеленський, нібито, переслідує його країну й завуальовано пригрозив завадити нам у допомозі від Заходу. Водночас набирає обертів скандал з порушенням повітряного простору України, ймовірно, угорськими дронами, яке Міноборони Угорщини активно заперечує. І це не враховуючи безлічі інфоприводів останніх років, які викликають в українців природне питання: чому країна – член НАТО та ЄС, яка, до того ж, відчула на собі криваві й руйнівні «приваби» радянської окупації 1956 року, стала головним симпатиком росії в Європі?

Відносини між Україною та Угорщиною настільки напружені, наскільки це можливо без ризику воєнного конфлікту. Мова не лишень про риторику. Зусилля Угорщини, щоб Захід сповільнив допомогу нашій країні, її протистояння новим санкціям проти росії помітно шкодять. Додайте до цього ще й купівлю російських енергоресурсів, що є вже прямим фінансуванням агресора.

Нотки ворожнечі щодо України зазвучали в офіційній угорській риторичі задовго до повномасштабного вторгнення. Проте вони фокусувалися переважно довкола українського Закарпаття, яке в період Другої світової та в часи імперії Габсбургів входило до складу Угорщини, зберегло угорську діаспору і досі збудує гарячі голови угорських «збирачів земель».

Тривалий час на рівні з усіма іншими королівство Угорщина було васальною територією імперії. Але демократична революція 1848-49 років, попри поразку, все ж допомогла перетворити Угорщини на рівного партнера Австрії в імперському просторі. Була вона на піку могутності: малярська аграрна аристократія контролювала землі від України до Середземного моря, і всюди проводила

політику асиміляції народів-автохтонів.

«Ідилія» зруйнувалася 1918 року. Після поразки кайзерівську Німеччину й цисарську Австро-Угорщину визнали головними винуватцями розв'язання Першої світової війни, і на їхніх теренах постали нові національні держави. За іронією долі найбільше втратила саме Угорщина, зберігши лишень третину старих земель. Тріанонський договір уособив для угорців історичну травму, хоча й породжену імперським шовінізмом. До того ж країна втратила єдиний вихід до моря, і це обмежило її економічний потенціал та незалежність. Спостерігаючи за прагненням російської армії відрізати Україну від Чорного моря, маємо чудово розуміти, яку руйнацію такі територіяльні втрати несуть для будь-якої держави.

Історичні події столітньої давнини й досі формують національну свідомість угорців. Наприклад, нещодавно заступник голови МЗС Угорщини Левенте Мадяр заявив, що після Першої світової Угорщина «заради миру» передала дві третини своєї території. Тим самим натякнувши, що Україні варто погодитись на щось подібне.

Ця імперська травма вповні проступає і в неприхованій зневазі до кордонів держав, які отримали, нібито, угорські території. Прем'єр Орбан коментуючи скандал з дронами, які перетнули український кордон, заявив: це, мовляв не має значення, адже Україна «не суверенна держава» (Сторінка 15 «ГУ») через залежність від підтримки НАТО. Неможливо уявити ситуацію в якій дев'ятимільйонна Угорщина, член ЄС та НАТО, вчинить напад на територію України, але це й не є аргументом, що угорська сторона поважає кордони сусідів.

Значною мірою саме бажання за будь-яку ціну повернути втрачене спонукало Угорщину приєднатися

до нацистської Німеччини вже у Другій світовій. Але угорська диктатура і цього разу наступила на старі граблі: після поразки Райху і його союзників Угорщину фактично окупували війська срср, призначивши промосковський маріонетковий уряд.

Для українців це парадокс: старше покоління угорців жило за «залізною завісою» сателітів срср, під пресом репресій, з браком свободи слова чи політичної конкуренції. Можливо, заможніше як в срср, але непорівнянно відсталіше, ніж громадяни країн Західної Європи. Хіба тепер вони не бачать переваг ЄС на тлі рашистської диктатури та суспільно-економічної стагнації «ерефії»? Хіба не розуміють, що амбіції росії щодо відновлення зони впливу срср охоплюють і їхню країну?

Все вони розуміють, але тут першу скрипку починають грати вже не історичні травми, а нюанси сучасної політики. Для України ЄС має вигляд колосального блага – квиток до економічного процвітання та глобальних органів, які зможуть обмежувати корупційні плани місцевої влади. Але у світі немає нічого ідеального. ЄС разом з його щедрими ринками, новітніми технологіями та багатими інвестиціями має й серйозні недоліки. Європарламент може вводити норми та регуляції, що вплинуть на життя всіх мешканців євроспільноти. Окрім того, глобальність ринків ЄС теж приховують свої ризики, позбавляє країни самодостатності, робить їх залежними від підтримки сильніших членів Союзу, що може послабити політичні суб'єктності.

Євроскептицизм – це очікувана позиція для багатьох політичних сил з різних європейських країн. Проте найбільше він експлуатується різного калібру «квазіконсерваторами». За гаслами про національну незалежність легко приховати корупційні інтереси, а популярна антиглобалістська риторика ідеально доповнює цю мотивацію. Є воно і в україн-

ському політичному просторі, у політичних деклараціях популістів з проросійських партій, які розпинаються, наприклад, про глобальну колонізацію з боку США.

Проблема в тому, що через активну підтримку західними елітами нашої визвольної збройної боротьби світ сформував образ України як символу західного ліберального глобалізму. Тому різні псевдоконсервативні популісти-корупціонери, які зі своїх вигідних європеїзованих офісів борються із Соросом та «масонами», користаються «антиукраїнською компонентою» як зручним способом посилити свій образ борців з «глобалізаторами» та «брюссельськими бюрократами». Безумовно, росія активно підтримує такі політичні сили в усьому світі, та й сама активно формує подібний образ, протиставляючи свої «скрепи» цінностям західної цивілізації.

Цілком імовірно, що угорська еліта повністю усвідомлює загрозу росії, проте вірить у захист від НАТО. А тому вважає доречним через свій комплекс внутрішніх історичних наративів та зовнішніх політичних інтересів підігрівати ворожу риторику щодо України.

Орбан – це втомлене обличчя влади, що десятиліттями – виборчим підкупом та маніпуляціями – тримається на вершині. Але кожен його новий крок лише звужує простір для маневру. Молодь дедалі більше розчарована, а опозиція набирається сил. Його політична гра перетворилася на цугцванг: будь-яке рішення лише погіршує становище. Є надія, що історична пам'ять про героїв 1956 року, зрештою, переважить популізм і промосковську антизахідну риторику. Що Угорщина знову стане неподільною частиною європейської демократії у протистоянні тотальній російській загрозі.

**Олександр Присяжнюк,
«Грінченко-Інформ»**

ВАРІЯНТИ БЕЗ ВАРІАНТІВ

Чому кремль лізе у Європу і навіщо їм ще одна війна? Усі бачать, як московити направляють власні дрони у різні країни Європи, провокуючи країни НАТО. Звісно, ці провокації ніяк не натякають на можливу війну москви проти умовної Данії, але ж... мало хто розуміє навіщо це московитам. Справа в тому, що путін зараз перебуває у стані закредитованого наркомана, який усім винен грошей, але ані заробити їх, ані відмовитись від наркотика вже не може.

Нам давно розповідали про так звані гаманці путіна, яких як обгортки у дурня – сотні на кожному кутку. Але ніхто не пояснював механізм відносин його самого з цими гаманцями.

Не варто гадати, що гроші цих людей належать йому. Зовсім ні. Гроші цих недоолігархів належать тільки їм самим. Але вони дуже охоче... саме позичають ці гроші кремлю. Чорні гроші позичаються на війну та інші чорні оборудки, а назад повертаються вже білими грошима крато збільшені у кількості. Тобто,

для так званих «гаманців» це надприбутковий бізнес і не більше того. Саме тому вони і руками і ногами за путіна готові горло гризти, бо де ще накрадені гроші можна інвестувати з кількаразовим прибутком і одночасно «відбілити» статки?

Так ось... внутрішні гаманці вже виснажились... зовнішні теж не дуже охоче дають нові гроші... тобто кредити... І тому путін вимушений підвищувати ставки до неба. Це як закредитований наркоман, щоразу бере новий кредит набагато більший за попередній, щоб погасити попередній

кредит і вистачило на нову дозу. І кредитна історія не псується, і завжди є за що дозу купити... Єдина проблема – кредити колись припинять давати, бо чергова сума буде більша за ті, які взагалі можуть бути повернуті.

Іншими словами путін винен грошей усім. Він винен грошей своїм «друзям», які перші вклялись у війну, винен своїм «гаманцям», які затикали перші прогалини у фінансуванні виробництва зброї, винен «партнерам», які підставили фінансове плече та зруйнували власну репутацію, погодившись в обхід санкцій продавати московську нафту і завозити товари в саму московію. Також путін винен Китаю та Індії, і дуже багато північній Кореї за поставки зброї, людей та боеприпасів. Винен він навіть Ірану, який тисячами постачав комплекти для збирання «шахедів».

Дурити, обманювати, водити за носа, брехати, обіцяти і не викону-

вати... тобто звична поведінка вже не працює. Тобто, путін винен усім. Гроші, товари, статуси, посади... і борги ростуть, а віддавати нема чим. І це триватиме... аж допоки хтось із кредиторів не втратить терпець і не продасть борги путіна тому, хто за них дасть бодай щось...

Імовірно це вже сталося... Імовірно борги путіна вже викупили США та Європа і за ці борги отримає все, що належить московитам по всьому світу. Згадайте про арештовані так звані активи московії.

Як би там було, але впевнено можна казати тільки те, що московський фіурер записаний боргами настільки, що не лишилось нічого, як: або зупинити війну і зачинятись у бункері, або втрачати владу через заколот всередині кремля, або усе разом. Вгадайте, який варіант він оберє?

**Анатолій Яровед,
«Хвиля Десни»**

ІВАН ХОМЕНКО: А Я ПІДУ ЗА ВОЛЮ ПРОТИ РАБСТВА

А Сталін і в старця відніме торбину, Аби тільки старець той був з України

Іван Хоменко – український поет, який не боявся гостро критикувати й засуджувати свавілля Сталіна та його плазунів. За це він, звісно, розплатився засланням у табори. Проте така “подорож” не зламала його, і після відбуття покарання він не припинив виступати проти тиранії, що нищила Україну.

Іван Хоменко

“Неможливо, щоб із пам’яті людей назавжди пішов такий поет, творець такої краси, людина, яка так любила свій народ і присвятила йому стільки святого натхнення”, – говорив про Івана Хоменка український композитор Валерій Польовий

29 вересня 1919 року в селі Зелене, що на Кіровоградщині, у селянській родині Хоменків народився хлопчик, якого назвали Іваном. Невдовзі після народження дитини, батька застрелили розбійники, овдовіла жінка залишилася з трьома дітьми на руках.

Початкову освіту майбутній поет здобував у Знамянській школі, де особливого інтересу та старання до науки не виявляв. Проте хлопчина ще змалку мав артистичні здібності, найулюбленишим заняттям у школі було пародіювання вчителів та учнів, чим надзвичайно веселив товаришів. У роки Голодомору (1932-1933) для школярів облаштували інтернат, дітей забезпечували харчуванням і теплим одягом. Це дало можливість пережити ті страшні часи.

По закінченні школи, Іван Хоменко подався до Дніпропетровська (нині Дніпро). Він вступив до театральної школи, яку закінчив у 1938-му й став актором Криворізького драматичного театру. Водночас Хоменко здобував вищу освіту в педагогічному інституті.

Напередодні німецько-радянської війни Іван повернувся до рідного села. Саме там він вперше спробував свої сили в літературі. Ще змалку він добре пам’ятав народні пісні, колядки, розповіді про козаків – вони й допомогли поету-початківцю писати перші вірші. Тут його застала війна. Івана призвали до армії. Рядовий солдат Хоменко дійшов аж до Берліна, під час бойових дій двічі отримав поранення та контузію. Коли в поета траплялася вільна хвилинка він одразу сідав писати поезії, які були опубліковані у фронтових та районних газетах.

По закінченні війни, Іван був сповнений надій про безхмарне майбутнє, він, як і тисячі інших вірив, що найстрашніше позаду. Але помилися. Знову в Україні розпочався Голодомор (1946-1947 роки). Тоді комуністична верхівка запевняла, що голод – це наслідок неврожаю. А насправді це одна спланирована сталінська акція,

мета якої – забрати в селян рештки зерна й продати чи подарувати його братнім режимам у соціалістичному клубі. Українці вимирали сім’ями. Іван не міг залишитися осторонь, його біль виливався в поетичних рядках:

А Сталін і в старця відніме торбину,

Аби тільки старець той був з України.

Іван Хоменко добре пам’ятав Голодомор, який йому довелося пережити в шкільні роки, тому він написав цілу поему присвячену тим страшним подіям. У наш час, ця праця мала б чималий успіх у літературному світі. Комуністи також “оцінили” старання поета, щоправда, на свій лад – 25 років таборів та ще п’ять років позбавлення громадянських прав.

Перший термін ув’язнення Іван Хоменко відбув у Карагандинському таборі (Казахстан), один із найбільших виправно-трудова таборів в 1930-1959 роках, підпорядковувався ГУЛАГ НКВС сср. Там Хоменко працював у вугільній шахті. Разом із ним “виправлялися” й інші “вороги” – літератор Олесь Бердник, майбутній композитор Віталій Польовий. Пізніше одна з пісень Польового буде написана на вірші Хоменка.

Поет у неволі склав поему “Бахчисарайський ярмарок” (не збереглася) та “Богдан Хмельницький”. Тоді ж була створена ще одна праця – “Смерть Сталіна”. Ні олівця, ні паперу в Івана не було, тому він записував рядки милом на матраці, потім заучував їх, стирав і писав нові. Так з’явилися й інші роботи, зокрема “Легенда”, “Прометей”, “Ікар і Дедал”, “Казка про кохання”, “Казка про чарівний перстень”.

Послання київським поетам:

*Вурує смерть воронням
чорнокрилим...*

*Навколо тюрми, голод та сміття!
Поети київські, підмажте*

*власним жиром
Скрипуче колесо
мерзотного життя!
Чужі поети ви на українській мові!
Та й не поети ви –
шарманички сліпі!
Жива гов’ядина, заквашена у крові,
Сухий бур’ян, зав’язаний в снопі,
Ви віршики складаєте про того,
Хто вам на пиво дав
або на бутерброд
Карбованця бумажно-золотого,
А вашій матері буряк запхав у рот.
А батька вашого ще в тридцять
третім році,
В колгоспі вмерлого від
голоду та зла,
У кручу викинув в адамовій сорочці,
Щоб кості згряя гав
по полю розтягла...
А брата вашого в
столипінським вагоні
У підземелля Воркути завіз,
Сестрі роботою попик долоні
І очі висушив від неупинних сліз!
Та свій розрийте вік,
у небуття упавший, –
У ньому знайдете ще
свіжі роки ті,
Коли собаками греблися долі ваші,
Шкурунку щоб знайти
в базарному смітті!
Забули все?! Претесея на чужину!
Брудні лівреї зодягнувши там,
В крові й сльозах
засмажену Україну
На блюді зрад підносите катам!
Що ж, яничари,
поторгуйте трохи!
Однак же правди вам
сміттям не загребти!
Міцний приклад наступної епохи
Підхлібним вашим творам
переб’є хребти.
Й не я читатиму
для вас оці уроки, –
Проклянете свої ви імена,
Коли гармата дулом чорнооким
Покаже вам, де ваша Отчина!
Тепер ідіть, прислужуйте
тиранству,
Творіть метафори –
катюгам для прикрас! –
"А я піду за волю проти рабства,
Я виступлю за правду проти вас..."*

Іван Хоменко, 1950

За хрущовської відлиги вийти на волю Хоменку допоміг Микола Бажан. Поет повернувся до України. Йому запропонували в Спілці письменників посаду перекладача. Проте Іван на волі пробув недовго, його знову заарештували. Цього разу приводом стало його неприховане негативне ставлення до свавілля КДБ, він виступав проти радянсько-тиранської влади вцілому, відверто говорив про гноблення українського народу й про відродження самостійної України.

Його поезії ставали дедалі гостріші. Терпіти таке комуністи не збиралися, тож вдерлися до помешкання поета, вилучили під час обшуку поеми про Хмельницького та Сталіна. Цього разу Хоменко відсидів у Бутирці понад рік, але це було гірше ніж у таборі. Іванові заборонили писати. Максим Рильський вирішив допомогти поетові, і взяв того на поруки. 1958 року Хоменка звільнили.

Тернистий і довгий шлях Іван Хоменко подолав, перш ніж вийшла його перша збірка віршів. Йому було майже 40 років. Проте останнім часом Хоменко поринув у літературну працю з головою. Він почав активно друкувати свої твори, його вірші ставали піснями.

"Іван був працюючий до нестями. У нього не було такого, щоб йому не писалося", – розповідала дружина поета Надія Хоменко.

Він ще так багато хотів створити, ще мав багато чого передати своїм нащадкам, але нагла смерть перервала творчий злет поета. Це трапилося 14 серпня 1968 року. Йому було лише 48. Похований на Байковому цвинтарі.

Могила Івана Хоменка на Байковому кладовищі.

У біографії Хоменка залишилося чимало невідомого. Досі не віднайдені деякі його поеми, українські адаптації. Сучасники поета писали, що Іван також писав і прозу. Для майбутніх дослідників залишилося ще багато роботи, адже ми, українці, повинні знати своїх славних предків.

Фото: Вікіпедія

Мар’яна Шевелєва,
«Український інтерес»

МЄДВЄДЄВ ВИСМІЯВ ЄВРОПУ ТА ЛІДЕРІВ ЄС, ПОПЕРЕДИВШИ, ЩО ВІЙНА НАТО З РФ ВСЕ ЩЕ МОЖЛИВА

У понеділок, 29 вересня, заступник голови Ради безпеки росії та один із найвідвертіших кремлівських радикалів дмитрій медведєв заявив, що москва не зацікавлена у війні з Європою, але водночас визнав, що такий конфлікт залишається можливим.

У дописі в «Telegram» дмитрій медведєв саркастично відреагував на попередження західних столиць про те, що росія може розпочати війну проти країн НАТО чи ЄС упродовж наступних п'яти років.

«У європейських країнах із кожної праски лунають заяви про війну з росією впродовж найближчих п'яти років. Її не має бути. Це суперечить інтересам нашої країни», — написав він.

«Економіка Європи слабка та залежна від США, її культура безславно деградує. Європа втрачає свою ідентичність, розчиняючись серед агресивних мігрантів».

Колишній президент росії також заявив, що Європа занадто роз'єднана й економічно слабка, щоб кинути виклик москві, і сказав, що євро-

пейські лідери нездатні ухвалювати серйозні рішення, а європейські суспільства неготові воювати.

«Європейські лідери — нікчемні дегенерати, не здатні взяти на себе відповідальність за будь-які серйозні справи,» — заявив медведєв.

Він стверджував, що росії «не потрібна війна ні з ким, зокрема й із фригідною старою Європою», й наголосив, що москва, нібито, «завжди приходила до Європи як визволитель, а не як загарбник».

Він додав, що нинішня увага Росії зосереджена на тому, що він назвав «відновленням наших повернутих земель» — маючи на увазі окуповані українські території, — і визнав цей процес «складним і витратним».

Водночас медведєв допустив, що війна може спалахнути випадково,

попередивши про «гіперактивність відморожених ідіотів» та припустивши, що такий конфлікт може призвести до застосування зброї масового ураження.

«Тому слід бути напоготові», — додав він.

Його заяви пролунали на тлі зростаючого занепокоєння в Європі через хвилю неідентифікованих дронів, помічених останніми тижнями. Невідомі безпілотники фіксували поблизу військових баз та об'єктів критичної інфраструктури в Данії, Швеції, Фінляндії, Польщі й інших країнах, що стало приводом для розслідувань та посилення заходів безпеки.

Посилаючись на дані розвідки, президент України Володимир Зеленський звинуватив росію в тому, що вона використовує нафтові танкери для запуску та керування дронами, які атакують європейські країни. Він закликав посилити санкції проти енергетичної торгівлі москви.

Президент України Володимир Зеленський заявив, що залежність москви від її великого флоту танкерів

становить загрозу не лише економічну, а й безпекову — і далеко за межами України.

«Особливо важливо, щоб санкції болісно вдарили по російській торгівлі енергоресурсами, по всій інфраструктурі танкерного флоту росії. Зараз є інформація від розвідки, що росіяни використовують саме танкери для запуску та управління дронами, які запускають проти європейських країн», — сказав Зеленський.

Прем'єр-міністерка Данії Метте Фредеріксен назвала ці інциденти частиною «гібридних атак», а міністр оборони Данії Троельс Лунд Поульсен припустив, що за польотами безпілотників стояв «професійний гравець».

З 2022 року, після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, дмитрій медведєв неодноразово робив резонансні заяви та погрози на адресу Заходу, часто у грубій та принизливій формі.

**Катерина Захарченко,
«Київ Пост»**

ЧОМУ УКРАЇНА ВИГРАЄ ВІЙНУ

На противагу російській пропаганді, яка поширює міт про, нібито, неминучість своєї перемоги, Україна фактично перемагає у війні — таку думку наводить та обґрунтовує у колонці у "Financial Times" військовий історик та філософ Юваль Ноа Харарі.

За його словами, навіть президент США Дональд Трамп, який ще в лютому 2025 року радив Володимиру Зеленському поступитися росії, тепер визнає: Україна, за підтримки ЄС, здатна «боротися і перемогти».

Коли у лютому 2022 року росія розпочала повномасштабний наступ на Україну, прагнучи знищити українську державність, москва і багато світових спостерігачів вважали, що Київ впаде за кілька днів. Навіть союзники України не вірили в її спротив і пропонували евакуювати Зеленського.

Однак українська армія відбила наступ на Київ, а восени 2022 року здобула гучні перемоги на Харківщині й Херсонщині, значна частина окупованих територій була звільнена.

З того часу лінія фронту змінилася мало, пише Харарі. росія не змогла захопити жодного стратегічно важливого міста — Києва, Харкова чи Херсона.

У 2025 році, попри величезні втрати (200-300 тис. убитих і поранених), москва змогла захопити лише тонку смугу території — близько 0,6 % площі України. Фактично, у серпні 2025 року росія контролює навіть менше української території, ніж у серпні 2022-го, пише автор.

За теперішніх темпів наступу їй знадобилося б 100 років і десятки

мільйонів жертв, щоб захопити всю Україну.

За словами Харарі, ця ситуація нагадує Західний фронт Першої світової війни: величезні втрати заради кількох кілометрів руїн. Так само сьогодні російські "успіхи" — здебільшого пропагандистські.

Україна свідомо здійснює тактичні відступи, щоб зберегти армію та життя солдатів, тоді як росіяни кидають війська в марні атаки. Фактично Київ зумів зупинити москву, вважає автор статті.

Він наводить порівняння, яке нещодавно зробив австралійський генерал Мік Раян: якби США після трьох років війни в Іраку захопили лише 20 % країни, втративши мільйон військових, навряд чи хтось вважав би це перемогою. Те саме стосується й росії.

Харарі також згадує про успіхи України на морі — завдяки дронам і ракетам українці нейтралізували російську морську перевагу й змусили флот ховатися в далеких бухтах.

У небі росія теж зазнала провалу, пише автор — попри чисельну перевагу, їй не вдалося встановити контроль над українським небом. Українські удари навіть знищили частину стратегічних бомбардувальників. москва змушена бити по містах дронами й ракетами, тоді як Київ утримується від ударів по цивільних

цілях у рф, але демонструє здатність нищити об'єкти в глибині російської території.

Харарі додає, що Україна досягла цього без прямого військового втручання третіх країн. Єдиною країною, яка відправила на цю війну своїх солдатів, стала Північна Корея — понад 10 тис. її солдатів пішли воювати за росію. Тим часом НАТО надає Києву зброю та ресурси, але без власних військ.

Водночас варто пам'ятати, що 2022 року союзники відмовлялися давати Україні багато видів важкого озброєння, а деякі обмеження діють досі. Тож перемоги в Києві, Харкові й Херсоні були здобуті з доволі обмеженими ресурсами. Якби допомога надійшла повною мірою з самого початку, війна могла завершитися вже 2023 року, вважає автор статті.

На його переконання, найвразливіше місце України — сумніви та нерішучість союзників. Оскільки росія не змогла перемогти на суші, у повітрі та на морі, вона намагається "обійти" український спротив, підтримуючи рішучість США та ЄС. кремль хоче переконати їх, що перемога рф неминуча, аби змусити Захід відмовитися від підтримки Києва.

Це було б катастрофою не лише для України, а й для НАТО: втрата довіри, ослаблення оборони перед дедалі більшою російською загрозою, пише Харарі.

Сьогодні найбільша й найдосвідченіша армія, яка реально захищає Європу від москви, — українська. Вона налічує близько 1 млн. бійців, більшість із яких пройшли бойові дії. Для порівняння, у Німеччині,

Франції та Польщі армії значно менші — близько 200 тисяч людей — і переважно без бойового досвіду.

Якщо завтра росія нападе на Європу, а США залишаться осторонь, головною силою оборони стане саме Україна.

Більше того, армія США також може повчитися в українських військових: українська армія має унікальний досвід сучасних боїв і особливо інновацій у сфері дронів. Це одна з причин, чому Трамп останнім часом демонструє більшу прихильність до України — він воліє підтримувати переможців, пише Харарі.

Неможливо точно передбачити хід війни, але в одному аспекті результат уже визначений. Війни виграють не ті, хто завойовує більше територій, а ті, хто досягає своїх політичних цілей — і тут путін зазнав поразки, вважає автор.

Його головна мета була — довести, що Україна не є реальною нацією. Він писав про це у своїй статті 2021 року, де називав Україну "фейковою державою". Війна мала показати, що українці — це росіяни, які прагнуть повернутися до "матінки-росії".

Реальність виявилася протилежною. Світ побачив, що Україна — справжня нація, готова боротися до кінця за свою незалежність. Патріотизм, сформований у боях і жертвах, житиме поколіннями.

Україна вже перемогла в головному, пише Харарі: путіну не вдалося знищити її національну ідентичність. І це досягнення є незворотним.

**Яна Грибовська,
«BBC News Україна»**

ЗАЯВА ВРЦІРО ЩОДО ЧЕРГОВОЇ ТЕРОРИСТИЧНОЇ АТАКИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ

В ніч на неділю 28 вересня 2025 року російська федерація здійснила чергову масовану терористичну атаку десятками ракет різних типів і більше ніж 600 БПЛА по Києву, Запоріжжю, Білій Церкві та інших українських містах і селах. В результаті російських терористичних обстрілів було зруйновано об'єкти цивільної інфраструктури, у тому числі, лікарні, багато житлових будинків, вбито і поранено десятки мирних мешканців. російська федерація, будучи постійним членом Ради Безпеки ООН, вчергове про-

демонструвала свою злочинну і людоненавистницьку природу та повну зневагу до всіх держав-членів ООН, окрім диктаторських режимів. Адже, ця терористична атака по Україні була здійснена

російською федерацією на тижні, коли відкрилася нова сесія Генеральної Асамблеї ООН.

Вкотре рішуче засуджуємо чергові терористичні атаки рф на українські міста і села,

які підтверджують, що це є держава-терорист. Вчергове наголошуємо, що будь-яка підтримка російській федерації, у тому числі, торгівля з нею, є тим самим, що підтримувати вбивць і терористів, що тягне не тільки моральну відповідальність, але й відповідальність перед Богом, Який є Справедливим Суддею.

Закликаємо провідні демократичні країни надати Україні ефективні засоби ППО і ПРО та посилити економічний і політичний тиск на російську федерацію для примушення її до припинен-

ня воєнної агресії з метою встановлення для України справедливого і стійкого миру.

Користуючись нагодою, вчергове висловлюємо вдячність всім релігійним діячам, вірним різних конфесій, політикам та людям доброї волі різних країн за підтримку українського народу, молитви за припинення російської воєнної агресії і настання справедливого й сталого миру для України та Європи.

Текст і фото: ВРЦІРО
Київ, 28 вересня 2025 року

ЯКІ ХРАМИ ПОБУДУВАВ ГЕТЬМАН МАЗЕПА Де його потім за наказом руского царя піддали анатемі

Перелік об'єктів збудованих в Україні за особисті кошти гетьмана Івана Мазепи. На жаль, більшість цих храмів займає упц (московського патріархату) в якому священники проклинають ім'я християнського мецената Мазепи з піною у роті.

Києво-Печерська Лавра:

а) Троїцька Надбрамна церква (1106-1108; перебудови XVII-XX ст.) відновлена коштом І. Мазепи;
б) Успенський собор (1073-1089; перебудова XVII-XVIII ст.) відновлений коштом І. Мазепи (1690) + подарунки;

в) Церква Всіх святих над Економічною брамою (1696-1698) побудована коштом І. Мазепи;

г) Кам'яний мур (1696-1701) будувався коштом І. Мазепи: південно-західна башта (башта Івана Кущника, від назви церкви, яку там хотіли відкрити на честь патрона Івана Самойловича; побудована 1696 р.); південна (Часова чи Годинникова, бо в ній до 1818 р. був годинник); північна (Малярна, бо там містилася малярна майстерня); східна (Онуфрієвська — від церкви св. Онуфрія, або Палатна, бо тут містилися палати І. Мазепи) (1698-1701);

г) Церква Різдва Богородиці (1696);

Микільська лікарняна церква (кін. 1690-х);

Трапезна Покрови Богородиці (кін. 1690-х);

Вознесенська церква (1701-1705)

Свято-Троїцький собор Кирилівського монастиря (1695);

Микільський собор (1690-1696);

Братський Богоявленський собор (споруджений у 1690-1693 роках, знищений комуністами в 1935 р.);
Софійський собор у Києві (1697-1700) повна реставрація та часткова перебудова;

Дзвіниця та мури Софійського монастиря у Києві (1699-1707);

Дзвіниця Пустинно-Миколаївського монастиря (др. пол. 1690-х);

Церква Живонавальної Трійці у Батурині (1692);

Церква Св. Миколи у Батурині;

Воскресенська церква у Батурині;

Церква Покрови Богородиці у Батурині;

15. Собор Вознесіння Господнього Бахмацького монастиря;

Успенська церква Глухівського монастиря (1692);

Трапезна та дзвіниця Глухівського монастиря;

Успенська мурована трапезна церква Густинського монастиря;

Мала трапезна церква Густинського монастиря;

Покровська церква в с. Дігтярівці Новгородсiверського району Чергiгiвської області (1708-1709 або 1710);

Церква Пресвятої Богородиці Домницького Різдвяно-Богородицького монастиря (1696);

Микільська церква у Білій Церкві.

Церква Петра і Павла в с. Іванівському (поч. 1700-х);
Церква Покрови Пресвятої Богородиці на Січі (1693);

Дерев'яний храм Св. Іоанна Предтечі Кам'яного Успенського монастиря;

Церква Покрови Пресвятої Богородиці Батуринського Крупицького монастиря (поч. 1700-х);

Храм Преображення Господня Лубенського Мгарського монастиря;

Трапезна церква Лубенського Мгарського монастиря;

Дерев'яний храм в ім'я Воскресіння Христового в Любечі;

Мурована Воскресенська церква в Любечі;

Собор Св. Миколая Макошинського Миколаївського монастиря;

Церква в с. Мохнатин (1692) іконостас з гербом І. Мазепи;

Троїцька Надбрамна церква

Церква Пресвятої Богородиці у Новобогородицьку (1688);

Вознесенський собор у Переяславі (1700);

Дерев'яна церква в с. Прачі;

Дерев'яна церква Св. Іоанна Хрестителя;

Петропавлівська церква в Рудні (закладна дошка від 10 травня 1698 р.);

Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря у Чернігові (1679-1695);

Церква Св. Івана Євангелиста з вівтарем в Чернігові;

П'ятницька церква в Чернігові (1690-ті роки повна реконструкція та перебудова в стилі українське бароко);

Борисо-Глібський катедральний собор в Чернігові (реконструкція, побудова дзвіниці, царські врата Мазепи);

Церква Іоанна Предтечі в Чернігові;

Трапезна з двобанним храмом Всіх Святих в Чернігові;

Микільська церква у Білій Церкві (1706);

Києво-Братський Богоявленський монастир (реставрація й часткова перебудова);

Михайлівський Золотоверхий монастир в Києві (відновлення та перебудова);

Корпус Києво-Могилянської академії (1703);

Чернігівський колегіум (1701-1702);

Хрестовоздвиженський собор Полтавського Хрестовоздвиженського монастиря (1689-1709);

Січова церква Покрови Пресвятої Богородиці (1690-ті роки повна реставрація та часткова перебудова).

Цей список справді вражає. Будувалися вони капітально на віки. Ці церкви, дзвіниці та колегіуми й досі радують око людей. Мазепа справді був великим меценатом, грошей він не жалів для розбудови рідної країни, яку він щиро любив і бажав їй тільки добра, але не так сталося, як гадалося, історії назад не повернеш ми можемо лише судити про нього з висоту 21 століття, проте судячи з наведеного списку можна сказати, що Іван Мазепа був гідною людиною тією мірою в якій ним може бути правитель країни. Слава Богу, що Православну Церкву в Україні отримала Томос про духовну незалежність від москви таким чином розірвалися останні колоніальні кайдани, які кілька століть прив'язували Україну-Русь до московії. Настав час відновити історичну справедливість і повернути ці святі храми до автокефальної Православної Церкви України.

«33 канал»

Фото: Вікіпедія, Місто Кия,
«www.mazepa.name»

ПЕРШИМ СПРОСТОВУВАВ КРЕМЛІВСЬКУ ПРОПАГАНДУ

→ Закінчення з стор. 7

скандинавські вікінги. Ця теорія є ключовою «скрепой (скріпою)» «общерусской истории (загальноросійською історією)». Її не втворюється пропагувати кремлівський диктатор, розповідаючи, як прихід Рюрика до Києва (862 р) започаткував російську державу.

Цю теорію послідовно й аргументовано заперечували видатні українські історики (Максимович, Костомаров, Антонович, Грушевський, Багалій та інші).

Михайло Брайчевський також називав норманську теорію «науково неспроможною». Бо «нормани з'явилися на Русі тоді ж, як і в інших європейських країнах... вони втручалися у внутрішнє життя, шукали воєнної здобичі, пропонували свою зброю тому, хто більше заплатить... але то було суто зовнішнє вторгнення, що не відіграло істотної ролі у формуванні Київської держави...».

Михайло Брайчевський (як і Грушевський) вважав Антське царство (VI-VII ст.) предтечею княжої Русі і саме в цьому політичному об'єднанні радив шукати корені української державності. «Отож, не в середині IX ст. з приходом норманів починається історія руської держави, а принаймні на 500 років раніше, і не в мітичній норманській колонізації, а в сфері внутрішнього розвитку самих східних слов'ян».

Показово, що, попри такі поважні аргументи, норманську теорію сьогодні, окрім путіна, продовжують шанувати в Інституті

історії НАНУ: з благословення співробітників цього закладу Людмили Гриневич та Вадима Арістова цей улюблений кремлівський міт потрапив 2022 року до навчальної програми з історії для закладів загальної середньої освіти. І тепер українські школярі витоки української державності вивчають не за висновками академічних істориків, а за ідеологемами «русского міра».

«Конспект історії України» (1992)

Брайчевський одним з перших почав викладати у відновленій Києво-Могилянській академії, і робив це за власним підручником «Конспект історії України» (1992). Вчений стверджував, що історія державотворення українського народу є значно глибшою за інші етноси Східної Європи.

Починається ця історія з Антського царства (VI-VII ст.), далі княжа Русь (IX-XIII ст.), держава короля Данила (до 60-х років XIV ст.), Київське велике князівство (до 70-х років XV ст.), козацька республіка Запорозька Січ, яку Брайчевський називає унікальною для середньовіччя політичною організацією з послідовно демократичним устроєм (кінець XV-XVIII ст.). Цей перманентний державотворчий процес в Україні-Русі перервала лише Переяславська угода, яка перетворила Україну на колонію російської імперії.

Фото: «Фейсбук» Інституту енциклопедичних досліджень НАН України
Ірина Костенко, «Україна молода»

ОРБАН: НЕМАЄ ЗНАЧЕННЯ, ЧИ ПЕРЕЛІТЕЛИ УГОРСЬКІ ДРОНИ, УКРАЇНА НЕ Є СУВЕРЕННОЮ

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан применшив значення інциденту з порушенням повітряного простору України угорськими дронами, сказавши, що наша країна "не є незалежною і суверенною".

Як повідомляє "Європейська правда" з посиланням на "HVG.hu", про це Орбан сказав у подкасті "Narcosok órája".

Орбан сказав, що Угорщина не має наміру нападати на Україну, а її президенту Володимир Зеленському потрібно більше турбуватись про ситуацію на сході.

"Зараз не має значення, чи два, три, чи чотири угорські дрони перелітали (кордон. – Ред.). Припустимо, що вони залетіли на кілька метрів, і що тоді? Україна не є незалежною, суверенною країною, ми її утримуємо, вона не повинна поводитися так, ніби є суверенною", – сказав угорський прем'єр.

За словами Орбана, "якщо Захід вирішить, що завтра не дасть жодного форинта, Україна може збанкрутувати".

Угорський прем'єр також риторично спитав, за чим росія могла б шпигувати за допомогою угорських дронів на Закарпатті, якщо лінія фронту пролягає на сході України.

26 вересня Президент Володимир Зеленський повідомив про вторгнення угорського дрона-розвідника, на що в МЗС Угорщини сказали, що він "починає божеволіти від антиугорських настроїв" і "бачить привидів".

У суботу, 27 вересня очільник МЗС Андрій Сибіга повідомив, що Збройні сили України зібрали всі необхідні докази щодо вторгнення на українську територію угорського дрона-розвідника, та опублікував зображення з його маршрутом "для сліпих угорських посадовців".

Угорський міністр закордонних справ відреагував твердженням, що це фейк і Україна так "дискредитує себе".

Олег Павлюк, «Європейська правда»

Адвокати Тарас Грицина і Петро Гамівка

- ◆ Судові адвокати у справах заповітів і майна
- ◆ Купівля та продаж нерухомості
- ◆ Сімейне право
- ◆ Нотаріальні послуги

1081 Bloor St. W. #200
Toronto, ON M6H 1M5
Tel.: (416) 532-8006

ПІСНЯ УКРАЇНИ

РАДІОПРОГРАМА
SONG OF UKRAINE

3 понеділка до п'ятниці
в 9 год ранку
на хвилі 1320 AM

В прямому ефірі
www.cjmr1320.ca

ПОСТУП

українська радіопрोगрама

Щонеділі 9-10 год. вечора
на хвилях FM 88,9
у прямому ефірі

www.cirvfm.com

Новини з України та світу
Інтерв'ю та дискусії

e-mail:
ukrradiofm@gmail.com

Facebook:
Lyubomyra Matviyas

Замовляйте у нас музичні вітання
Слухайте і підтримуйте нас!
Розрахунковий рахунок #43282
у кредитовій спілці Будучність

Керівник і ведуча - Любомира Матвіяс

OMNI 1 - ON
субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
п'ятниця - 9 AM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB
неділя - 8 AM
вівторок - 1 PM*

OMNI - BC
неділя - 8 AM
вівторок - 10 AM*
п'ятниця - 2 PM*

*Повторення

ПЕРЕДПЛАТІТЬ
ГАЗЕТУ
«ГОМІН УКРАЇНИ»

Будьмо в КОНТАКТ-і

ONTARIO: Thursday at 10:00 PM
Sunday at 3:00 PM
Tuesday at 8:00 AM

ALBERTA: Sunday at 10:00 AM

British Columbia: Sun 11:00 AM

Next GEN!

ON: Thu at 11:00 PM, Sat at 9:30 PM, Sun 4:00 PM

AB: Thu at 1:30PM, Sat. 1:30 PM BC: Sat at 11:00 AM

ALBERTA KONTAKT: AB: SUN 3:00 PM, Mon 8:00, Tue 3:00 PM

ON: TUES 7:00 AM BC: SAT 15:00

STUDIO@KONTAKT.CA

SMITH MONUMENT COMPANY LIMITED

Заснована 1919 року

349 Weston Road (North of St. Clair) Toronto, Ontario M6N 3P7

Єдина в Онтаріо

українська фабрика пам'ятників

- Фабрика і вистава відкриті для публіки (понад 60 пам'ятників на виставі)
- Обслуговуємо всі цвинтарі Канади і США
- Наші висококваліфіковані виконавці мають понад 300 років досвіду
- Ввічлива і професійна обслуга
- Позагодинні зустрічі за домовленням
- Домашні зустрічі можливі

Звертайтеся до власника
Андрія Латишка:

416-769-0674 або 1-888-836-7771

BCU **Financial**
Кредитова Спілка Будучність

Deposit Special

Особливі відсотки

3.60%*
13 місяців

3.75%*
22 місяці

3.55%*
37 місяців

 /BCUFinancial

 /bcu-financial-group/

 @bcufinancialgroup

Завітайте до відділу Кредитової Спілки Будучність або на сайт bcufinancial.com.

*Terms and conditions apply: 13, 22 and 37-month terms only; NEW and EXISTING money; includes Registered and Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend or withdraw this offer at any time. Offer valid from September 2, 2025. Rates are annual and subject to change.

BCU

MORTGAGE Special

4.49%*

3-year closed term

* Terms and conditions apply: 3-year closed term only; On Approved Credit (OAC), rates vary by product and are subject to change without notice. APR for the 3-year mortgage is 4.59%. The annual percentage rate (APR) is based on a \$250,000 mortgage for the applicable term assuming a processing fee of \$300 (which includes fees associated with determining the value of the property). If there are no cost of borrowing charges, the APR and the interest rate will be the same. We reserve the right to change, extend, or withdraw this offer at any time. Rates are annual and subject to change. Offer valid from July 23, 2025.